

18347

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาสภาพการทำประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่
ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2543

A Study Municipal Fisheries of Fisherman in
Tumbon Tasala Amphur Tasala Nakornsrihamarat Province. 2000

T096190

โดย

นายณรงค์ศักดิ์ นवलรอด

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต(พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ. 2544

ปพ.

รท๒๕๙๓

เลขหมู่..... 96190

เลขทะเบียน.....

วันเดือนปี.....

2544

เอกสารนี้เป็นของปฎิบัติการไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การศึกษาสภาพการทำกรประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่

ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2543

A Study Municipal Fisheries of Fisherman in

Tumbon Tasala Amphur Tasala Nakornsrihamarat Province.2000

โดย

นาย ณรงค์ศักดิ์ นवलรอด

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วทบ.(พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 27 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2544

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ 27, มี.ค., 2544

(อาจารย์เอนก บุญยืน)

กรรมการปัญหาพิเศษ

..... 28, มี.ค., 44
(ผศ.ดร.สุรพล เศรษฐบุตร)

หัวหน้าภาควิชา

..... 29, มี.ค., 44
(อาจารย์สุมาภรณ์ ชันศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาพการทำการประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่
ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2543

โดย : นายณรงค์ศักดิ์ นवलรอด

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต(พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์เอก บุญยืน)

27 / ๙ / ๒๕๔๓

ปัญหาพิเศษเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการทำการประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้ประชากรเป็นหัวหน้าครัวเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ที่มีเขตพื้นที่ติดทะเลอ่าวไทย จำนวนทั้งสิ้น 71 ครัวเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 88.73 และ 11.27 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้น ป.4 การนับถือศาสนา เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 94.36 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6 คน ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง สภาพการทำการประมงส่วนใหญ่มีเครื่องมือประมงเป็นของตนเอง แรงงานที่ใช้เฉลี่ย 2 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เงินลงทุนส่วนใหญ่เป็นของตนเองและจากการกู้ยืม เช่นจาก ธกส. และนายทุน สภาพทางการเงินส่วนใหญ่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 34,000 บาท

ประเภทเครื่องมือประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นอวนลอยคิดเป็นร้อยละ 59.15 รองลงมาคือ เครื่องมือประเภทเคลื่อนที่ คิดเป็นร้อยละ 26.76 และเครื่องมือประจำที่ คิดเป็นร้อยละ 14.09 การทำการประมงส่วนใหญ่ใช้ประกอบกับเรือหางยาว ความยาวส่วนใหญ่ยาว 6-8 เมตร ขนาดระวางบรรทุกเฉลี่ย 0.64 ตัน เครื่องยนต์ส่วนใหญ่เป็นเครื่องเบนซินขนาด 11-15 แรงม้า รายได้เฉลี่ยประมาณ 700 บาท ค่าใช้จ่ายในการทำการประมงเฉลี่ย 498 บาท สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่เป็นพวกปลา รองลงมาคือ ปู และ กุ้ง ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่ขายคนกลางและนายทุน

ปัญหาและอุปสรรคของการทำการประมงพื้นบ้าน คือ เรือประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ เข้ามาทำการประมงใกล้ฝั่ง ปัญหาราคาปัจจัยการผลิตสูง เช่นน้ำมัน ปัญหาราคาผลผลิตประมงมีราคาต่ำและไม่แน่นอน ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐคือ อยากให้มีการประกาศปิดอ่าวนครศรีธรรมราช ห้ามเรือใหญ่เข้าทำการประมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากอาจารย์หลายๆ ท่านในภาควิชาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ อาจารย์เอนก บุญยสิน ประธานกรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาชี้แนะแนวทางในการทำปัญหาพิเศษตั้งแต่ต้น อีกทั้ง ผศ.ดร.สุรพล เศรษฐบุตร ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งช่วยตรวจทานแก้ไขข้อผิดพลาดซึ่งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบของพระคุณมา ณ โอกาสนี้

และขอขอบคุณชาวประมงพื้นบ้านในเขตพื้นที่ ต. ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราชทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและความสะดวกในการเก็บข้อมูล คุณงามความดีที่พึงมีข้าพเจ้าขอมอบแด่อาจารย์และเพื่อนที่ช่วยในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
สารบัญภาพ	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ตรวจเอกสาร	4
บทความวิชาการ	4
สภาพทั่วไปของตำบลท่าศาลา	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	18
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือในการวิจัย	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	19
ระยะเวลาและสถานที่การศึกษา	19
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	21
บทที่ 5 สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ	33
เอกสารอ้างอิง	37
ภาคผนวก	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงประชากรตำบลท่าศาลา	14
2. แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
3. แสดงการปฏิบัติงานตามแผน	20
4. แสดงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน	23
5. แสดงจำนวนชนิดของเครื่องมือประมงพื้นบ้าน	26
6. แสดงลักษณะของเครื่องมือประมงพื้นบ้านแยกตามประเภท	29
7. แสดงสภาพปัญหาในการทำประมง	32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของ อ. ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช	10
2. แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของ ต. ท่าศาลา อ. ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช	11
3. แสดงอาณาเขตหมู่บ้านใน ต. ท่าศาลา อ. ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช	12

ภาพภาคผนวกที่

1. อวนลอยปูม้า	44
2. อวนลอยกุ้ง	45
3. เครื่องมือเคลื่อนที่	46
4. โพงพาง	47
5. แร้วปูหรือจันทักปู	48
6. ลอบหมึก	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหา

(Statement of the Problem)

การทำกำรประมงอยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน ตั้งแต่เริ่มตั้งถิ่นฐานซึ่งมักอยู่ใกล้แม่น้ำ และทะเล ได้มีการใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำเพื่อเป็นอาหาร และเมื่อเกิดการนิยมนบริโภคอย่างกว้างขวาง ทำให้สัตว์น้ำเป็นที่ต้องการมากขึ้น จึงมีการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ เรือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยในการจับสัตว์น้ำจนกลายเป็นอาชีพกำรประมงพื้นบ้าน ผลผลิตจากการกำรประมงพื้นบ้านเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าและราคาถูก การกำรประมงพื้นบ้านจึงมีความเกี่ยวข้องกับประชากรจำนวนมาก เป็นแหล่งอาหารบริโภคในท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง

การทำกำรประมงพื้นบ้านมีการทำกันอย่างแพร่หลายตามชายฝั่งทะเลทั้งทางด้านอ่าวไทย และอันดามัน ซึ่งจากผู้ประกอบอาชีพทางการประมงทั้งหมดมีการกำรประมงพื้นบ้านมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งนับว่าสูงมาก ชาวประมงพื้นบ้านมีวิถีชีวิตเกี่ยวกับทะเลตั้งแต่บรรพบุรุษ ทำให้ความเป็นชุมชนประมงพื้นบ้านถูกหล่อหลอมขึ้นมาจากความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตพวกเขา กับทะเล ทำให้พวกเขาไม่คิดที่จะประกอบอาชีพอื่นที่ไม่มีความรู้และความถนัด แม้ว่ารายได้ของพวกเขาจะลดลงและไม่แน่นอน เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำลดลง แต่พวกเขายังคงรักและห่วงเห่นในการทำอาชีพประมง

ในการศึกษาสภาพกำรทำกำรประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและกำรประมงในบริเวณอ่าวนครศรีธรรมราช พุนดิน พาณิชยสุขและขงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร(2528:82)กล่าวว่า อ่าวนครศรีธรรมราชเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ 100,000 ไร่เศษ มีลักษณะของน้ำเป็นน้ำกร่อยและน้ำเค็ม โดยมีความเค็มในช่วง 2-32 ppt. ลึกประมาณ 2-14 เมตร ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบอ่าวส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นชาวประมง นับได้ว่าอ่าวนครศรีธรรมราชเป็นแหล่งผลิตสัตว์น้ำอันกว้างใหญ่ตามธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารของคนในท้องถิ่น การกำรประมงส่วนใหญ่เป็นเรือขนาดเล็กประกอบเครื่องยนต์ซึ่งผลผลิตที่ได้มีพอเลี้ยงชีพและขายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น การศึกษาสภาพกำรทำกำรประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช เพื่อทราบสภาวะการณปัจจุบัน ข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาและอุปสรรคของชาวประมงพื้นบ้านในการกำรประมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

(Objective of the Study)

1. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน
2. ศึกษาชนิดและขนาดของเครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ใช้ทำการประมง
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Significance of the Study)

1. ทราบสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความเป็นอยู่ของชาวประมงพื้นบ้าน
2. ทราบถึงชนิดและขนาดของเครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ใช้
3. ทราบถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่มีในการทำการประมงพื้นบ้าน

ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา

(Scope and Limitation)

ในการศึกษาสภาพการทำการประมงพื้นบ้านเป็นการศึกษาในด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศึกษาชนิดและขนาดของเครื่องมือประมง และปัญหาอุปสรรคในการทำการประมงของชาวประมงพื้นบ้านในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ที่มีเขตพื้นที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

นิยามศัพท์

(Operational Definition of Terms)

ทำการประมง หมายถึง จับ คัด ล่อ ทำอันตรายฆ่าหรือเก็บสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือทำการประมงหรือด้วยวิธีใด ๆ

เครื่องมือทำการประมง หมายถึง เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ ส่วนประกอบ อวน เสา หลัก หรือเรือบรรดาที่ใช้ทำการประมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือประมงพื้นบ้าน หมายถึง เครื่องมือประมงที่ไม่ใช้เรือ หรือใช้เรือประกอบขนาดไม่เกิน 5 ตันกอรส

สภาพการทำประมงพื้นบ้าน หมายถึง การศึกษาสภาพการทำประมงขนาดเล็กใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำไม่ทันสมัย ทำการประมงในบริเวณห่างจากฝั่งไม่เกิน 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่อาศัยแรงงานในครัวเรือน ใช้เรือขนาดยาวไม่เกิน 12 เมตร ขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 30 แรงม้า ขนาดระวางไม่เกิน 3 ตันกอรส ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการทำประมงพื้นบ้าน

ชนิดของเครื่องมือประมงพื้นบ้าน หมายถึง เครื่องมือที่ชาวประมงพื้นบ้านใช้ในการทำการประมง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท

1. ประเภทอวนลอย ซึ่งประกอบด้วยอวนลอยปลาจะละเม็ด อวนลอยกุ้ง อวนลอยปู อวนลอยปลากระบอก อวนลอยปลาทุ อวนลอยปลากะพง อวนลอยปลากูเรอ อวนลอยปลากแร อวนลอยปลาตาบลา อวนลอยปลาทราย อวนลอยปลากด อวนลอยหมึก อวนลอยปลาอื่น ๆ

2. ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ ประกอบด้วย แหหมึกใช้ไฟล่อ แหอื่น ๆ ระวังรุนช้อนต่าง ๆ เรือผีหลอก อวนอื่น ๆ และเครื่องมือเคลื่อนที่อื่น ๆ

3. ประเภทเบ็ด ประกอบด้วยเบ็ดราว เบ็ดตก

4. ประเภทเครื่องมือประจำที่ ประกอบด้วย ลอบหมึก ลอบปู ลอบปลา ไชมาน โพงพาง โม่ระ ตะมู และเครื่องมือประจำที่ต่าง ๆ

ชาวประมงพื้นบ้าน หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ซึ่งอยู่ใน ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(Review of Related Literature)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งการตรวจเอกสารออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. บทความทางวิชาการ, ประมงพื้นบ้าน
2. สภาพทั่วไปของตำบลท่าศาลา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บทความทางวิชาการ

การจำแนกเครื่องมือประมงทะเลตามขนาดธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทเครื่องมือประมงพื้นบ้าน และประเภทเครื่องมือประมงพาณิชย์ นักวิชาการได้กำหนดนิยาม หรือความหมายของประมงพื้นบ้านไว้ ดังนี้

เมือรุดอก(2519)(อ้างใน กองประมงทะเล,2540)ให้ความหมายว่า เครื่องมือประมงพื้นบ้าน หมายถึง เครื่องมือประมงขนาดเล็กชนิดต่าง ๆ ซึ่งผิดแปลกไปจากประมงพาณิชย์ เครื่องมือบางชนิดเป็นเครื่องมือจับสัตว์น้ำโดยเฉพาะ เช่น การใช้วนตาห่างเพื่อจับปลาขนาดใหญ่ จำพวกปลาอินทรี และปลาจะละเม็ด ใช้วนตาถี่เพื่อจับปลากระดูกและปลาหลังเขียว และจำแนกเครื่องมือของการประมงพื้นบ้านออกเป็นพวก คือ เรือวนลากขนาดเล็กกว่า 14 เมตร วนลากคานถ่าง วนลากปลากระดูก วนตืด วนรูน เครื่องมือประมงที่ต่าง ๆ เช่น เบ็ด เบ็ดราว ลอบ ฯลฯ

บุญเลิศ ผาสุก(2530) ให้ความหมายว่า การทำการประมงโดยใช้เครื่องมือขนาดเล็กไม่ทันสมัย ในบริเวณห่างฝั่งไม่เกิน 3 กิโลเมตร โดยอาศัยแรงงานส่วนใหญ่ในครอบครัว ซึ่งรวมทั้งการประมงในเขตน้ำจืด และการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง การประมงใด ๆ ที่มีลักษณะดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการทำการประมงประเภทพื้นบ้าน

วีระวัฒน์ หงสกุล(2521) ให้คำจำกัดความของประมงพื้นบ้านว่าชาวประมงที่อาศัยและทำการประมงด้วยเครื่องมือง่ายแบบดั้งเดิม เช่น วนตืด วนจม เบ็ด วนทับตึง ลอบ เครื่องที่ใช้เป็นเรือขนาดเล็ก ๆ และส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องยนต์ การทำการประมงอยู่ในบริเวณชายฝั่งรอบหมู่บ้าน

กองประมงทะเล(2540)กล่าวว่าศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (สปรช.) ได้กำหนดให้ กลุ่มชาวประมงพื้นบ้าน หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพการประมงที่ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักใช้เรือขนาดยาวไม่เกิน 10 เมตร ขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 30 แรงม้า ทำการประมงไม่ไกลจากฝั่งมากนัก โดยเฉลี่ยห่างฝั่งไม่เกิน 5 กิโลเมตร และนำเอาขนาดของรายได้มา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นตัวกำหนดระดับอีกด้วย คือ กลุ่มมีรายได้ 30,000 บาท/ปี 30,000 – 50,000 บาท/ปี และ 50,000 – 300,000 บาท/ปี นอกจากนี้ การให้ความหมายของคำว่าประมงพื้นบ้านของแต่ละประเทศนั้นยังแตกต่างกันออกไปอีก อย่างเช่น ประเทศบรูไน กำหนดให้เครื่องมือประมงพื้นบ้าน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้กับเรือไม่มีเครื่องยนต์ หรือ เรือมีเครื่องยนต์ ขนาดความยาวเรือไม่เกิน 18.30 เมตร (60 ฟุต) ประเทศฮ่องกงกำหนดให้ขนาดความยาวเรือไม่เกิน 40 ฟุต สำหรับประเทศ มาเลเซียและฟิลิปปินส์ใช้ตันกรอสเป็นเกณฑ์กำหนด โดยประเทศมาเลเซียกำหนดให้เครื่องมือที่ใช้กับเรือขนาดต่ำกว่า 10 ตันกรอส เป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้าน ในขณะที่ฟิลิปปินส์กำหนดไว้เพียง 3 ตันกรอส เนื่องจากความแตกต่างของคำนิยามข้างต้น จึงเห็นควรว่าควรกำหนดคำนิยาม เครื่องมือประมงพื้นบ้าน และพาณิชย์ขึ้นมาใหม่ เพื่อง่ายต่อการจำแนกดังนี้ เครื่องมือประมงพื้นบ้าน หมายถึง เครื่องมือประมงที่ไม่ใช้เรือหรือใช้เรือประกอบกับเรือขนาดใหญ่เกินห้าตันกรอส เครื่องมือประมงพาณิชย์ หมายถึง เครื่องมือประมงที่ใช้ประกอบกับเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้า ตันกรอส

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(2530) ได้กล่าวว่า สำนักงานสถิติ แห่งชาติร่วมกับกรมประมง ได้ทำการสำรวจเครื่องมือประมงพื้นบ้าน ซึ่งทำการแบ่งประมงพื้น บ้าน ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทอวนลอยประกอบด้วย อวนลอยปลาจะละเม็ด อวนลอยกุ้ง อวนลอยปู อวนลอย ปลากระบอก อวนลอยปลาหู อวนลอยปลากระพง อวนลอยปลากูเรอ อวนลอยปลากะพง อวนลอยปลาตาบดาว อวนลอยปลาทราย อวนลอยปลากด อวนลอยหมึก และอวนลอยอื่น ๆ
2. ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ ประกอบด้วย แหหมึกใช้ไฟล่อ แหอื่น ๆ กระจุนช้อน ต่าง ๆ เรือผีหลอก อวนอื่น ๆ และเครื่องมือเคลื่อนที่อื่น ๆ
3. ประเภทเบ็ด ประกอบด้วยเบ็ดราว เบ็ดตก
4. ประเภทเครื่องมือประจำที่ ประกอบด้วย ลอบหมึก ลอบปู ลอบปลา ไชมาน โพงพาง ตะมู และเครื่องมือประจำที่ต่าง ๆ

และจากการทำการสำรวจ ได้รายงานว่ามีครัวเรือนชาวประมงทะเลทั้งสิ้น 51,702 ครัว เรือน ในบริเวณชายฝั่งทะเลของ 24 จังหวัด แยกเป็นครัวเรือนประมงทะเลที่ทำการประมงด้วย เครื่องมือประมงทะเลพื้นบ้านทั้ง 4 ประเภท ดังได้กล่าวมาแล้วประมาณ 39,263 ครัวเรือน หรือ ประมาณ 75.95 เปอร์เซ็นต์ ของครัวเรือนที่ทำการประมงทะเลทั้งหมด และมีสมาชิกเฉลี่ย 5.58 คนต่อครัวเรือน ดังนั้นจึงมีชาวประมงทะเลพื้นบ้านในปัจจุบันทั้งสิ้น 219,090 คน จากจำนวนชาว ประมงทะเล 470,625 คน หรือประมาณ 46.55 เปอร์เซ็นต์ จากชาวประมงทะเลทั้งหมด และ จากสัตว์ทะเลที่จับได้จากอ่าวไทย 120,604 เมตริกตัน และทะเลอันดามัน 20,786 เมตริกตัน คิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นร้อยละ 85.30 และ 14.30 ของผลผลิตสัตว์ทะเลที่จับได้ จากเครื่องมือประมงพื้นบ้านและผลผลิตนี้จากอวนลอยมากที่สุด 63,372 เมตริกตัน หรือ 44.82 เปอร์เซ็นต์ ของผลผลิตจากการประมงทะเลพื้นบ้าน รองลงมาคือ เครื่องมือเคลื่อนที่อื่น ๆ เครื่องมือประจำที่และเถ็ดซึ่งจับได้ 45,812 23,739 และ 8,413 เมตริกตัน ตามลำดับ

พงศ์พัฒน์ บุญชูวงศ์และชวนพิศ สิทธิมงคล(2542)กล่าวว่า ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการทำการประมงทะเล เนื่องจากชาวประมงไทยมีความสามารถ และสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย คือ ประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีนตอนล่าง มีฝั่งทะเลสองด้านรวมความยาว 2,615 กิโลเมตร โดยฝั่งทะเลอ่าวไทยมีความยาวประมาณ 1,875 กิโลเมตร เป็นพื้นที่แหล่งประมง 304,000 ตารางกิโลเมตร ส่วนพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันมีความยาวประมาณ 740 กิโลเมตร เป็นพื้นที่แหล่งประมง 116,280 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้พื้นที่ท้องทะเลชายฝั่งโดยเฉพาะอ่าวไทยมีไหล่ทวีปกว้างใหญ่เหมาะแก่การทำการประมงทะเลอีกด้วย การประมงทะเลของไทยเริ่มมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จากการจับสัตว์น้ำชายฝั่งโดยใช้เครื่องมือประจำที่ เช่น โป๊ะ โพงพาง หรือเครื่องมือง่าย ๆ และส่วนใหญ่ใช้เรือขนาดเล็ก ไม่มีเครื่องยนต์ เปลี่ยนมาเป็นการใช้เรือประเภทอวนล้อมจับมากขึ้น จากการสำรวจสำมะโนประมงทะเลปี 2538 พบว่า เรือประมงประเทศไทยมีทั้งสิ้น 54,715 ลำ แยกเป็นเรือมีเครื่องยนต์นอกเรือ หรือเรือหางยาว ร้อยละ 67 หรือมีเครื่องยนต์ในเรือ ร้อยละ 27 และร้อยละ 6 เป็นเรือไม่มีเครื่องยนต์ เมื่อเทียบกับจำนวนเรือที่จดทะเบียนเครื่องมือกับกรมประมงในปี 2538 อาจกล่าวได้ว่ายังมีเรือที่ทำการประมงโดยไม่ขึ้นทะเบียนอีกประมาณ 37,400 ลำ ซึ่งคาดว่าเป็นเรือหางยาวขนาดเล็กใช้ในการทำการประมงพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่

เทพ เมนะเสวต(2539)กล่าวว่า การประมงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของหลายประเทศในโลกโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา และอีกหลายประเทศในทวีปเอเชีย เนื่องจากการประมงทำให้เกิดอาชีพและรายได้แก่ชาวประมง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี ประชากรที่มีรายจากการประมง และอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 20 ล้านคน การประมงมีส่วนเพิ่มพูนรายได้ให้แก่หลายประเทศ เช่น ประเทศไทย ได้เงินตราต่างประเทศจากการประมงคิดเป็นมูลค่าประมาณปีละหลายพันล้านบาท นอกจากนี้การประมงยังทำให้ประเทศมีอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าต่อร่างกาย ทำให้ประชาชนสุขภาพดี และการประมงที่มีจำนวนครัวเรือนในการทำการประมงมากที่สุด คือ การทำการประมงพื้นบ้านถึงแม้ว่ารัฐบาลหลายประเทศได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาการประมงพื้นบ้าน แต่ชาวประมงเหล่านี้ยังฐานะยากจน และอยู่นอกขอบเขตการพัฒนา ชาวประมงพื้นบ้านเป็นกำลังสำคัญในการผลิตปลา ซึ่งพลเมืองชายฝั่งใช้เป็นอาหาร แต่ในปัจจุบันชาวประมงพื้นบ้านยังต้องต่อสู้กับความเป็นอยู่ เพราะทรัพยากรจากชายฝั่งได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสื่อมโทรมลงอย่างมาก ในกรณีเช่นนี้รัฐบาลจะต้องพิจารณาให้มีการจัดการฝึกอบรมชาวประมงบางส่วน เพื่อหาอาชีพอื่นเสริม เพื่อสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ เสริมจากอาชีพประมง

เลิศชาย ศิริชัยและคณะ(2542)กล่าวว่าชายทะเลและเกาะแก่งบางแห่งทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามันมีชุมชนประมงตั้งอยู่ชานหลายร้อยปี ชุมชนดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่คือประมาณร้อยละ 88 เป็นชาวมุสลิมที่ยึดทำเลที่อยู่และทำมาหากินมาตั้งแต่บรรพบุรุษสืบเนื่องจนปัจจุบัน ส่วนชุมชนประมงไทยพุทธถึงแม้มีไม่มาก แต่ก็ยังเป็นชุมชนที่มีอายุชานเช่นกัน ชาวประมงดังกล่าวได้รับขนานนามว่าประมงพื้นบ้านบ้าง ประมงชายฝั่ง ประมงขนาดเล็ก แต่พวกเขาพอใจกับคำว่าประมงพื้นบ้านมากกว่า เพราะเป็นคำแสดงความสัมพันธ์ของเขากับทะเลในลักษณะที่ยังทำมาหากินแบบเดิม การที่บรรพบุรุษประมงพื้นบ้านเลือกตั้งหลักแหล่งอยู่ริมฝั่งทะเลก็เห็นว่าจะสามารถฝากชีวิตกับทะเลได้ ทั้งนี้พวกเขาก็ตระหนักดีว่าทะเลมีอันตรายอยู่ทุกกระเบียดนิ้ว แต่ที่พวกเขากล้าจับจองริมทะเลเป็นหลักแหล่งชุมชนก็ด้วยประสบการณ์บอกพวกเขาว่า ทะเลไม่ทำอะไรพวกเขา หากพวกเขาเคารพหรือไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ทะเล ดังนั้นสิ่งที่ชาวประมงพื้นบ้านปฏิบัติต่อเนื่องกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือออกทะเลในเขตในช่วงเวลาในโอกาส ที่ทะเลอนุญาต ชาวประมงต้องเรียนรู้เป็นอันดับแรกว่าตอนไหนออกทะเลได้ และออกไกลแค่ไหน และเรียนรู้ว่าควรจับสัตว์อะไร

การที่ชาวประมงพื้นบ้านยังคงรักษาแบบแผนความสัมพันธ์กับทะเลในลักษณะเดิมโดยตลอดมีเหตุผลสำคัญ 2 ประการ

ประการแรก ชาวประมงพื้นบ้านไม่สามารถสะสมทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี หรือลงทุนแบบขยายได้เลย ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษของพวกเขาริเริ่มต้นด้วยพลังการผลิตที่ต่ำมาก ในแต่ละวันจึงจับปลาได้เพียงพอกิน ไม่สามารถสะสมทุนเพื่อพัฒนาการทำมาหากินได้ แต่พวกเขาไม่ถูกบีบบังคับในเรื่องความอดอยาก เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทะเลเป็นหลักประกัน ประมงพื้นบ้านจึงไม่มีแรงบีบบังคับให้ต้องหาทางพัฒนาพลังการผลิต พวกเขายังคงจับสัตว์ทะเลภายใต้เงื่อนไขของทะเล ด้วยเครื่องมือประเภท อวนลอย เบ็ด โดยใช้เครื่องยนต์ติดเรือทำการประมงอยู่ในเขตประมาณ 3,000 – 5,000 เมตร ชาวประมงพื้นบ้านไม่สามารถสะสมทุนเอง แต่ส่วนใหญ่ต้องเข้าสู่ความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์จากเจ้าแก่ การทำการประมงพื้นบ้านต้องแบ่งประโยชน์จากสัตว์ทะเลที่จับได้ส่วนหนึ่งให้เจ้าแก่

ประการที่สอง การแทรกเข้าไปในหมู่บ้านประมงพื้นบ้านของระบบทุนนิยมแตกต่างจากหมู่บ้านเกษตรกรรมทั่วไป กล่าวคือ หมู่บ้านเกษตรกรรมทั่วไประบบทุนนิยมยังต้องการพลังแรงงานของคนในหมู่บ้านเป็นผู้สร้างผลผลิตส่วนเกินให้กระตุ้นให้ชาวไร่ชาวนาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มผลผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการตลาด ในบางที่ระบบทุนนิยมไม่ต้องอาศัยแรงงานประมงพื้นบ้านสร้างผลผลิตส่วนเกินให้ เพราะนายทุนสามารถสร้างเรือเองแล้วจ้างแรงงานราคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถูกนำเรือไปกวาดจับสัตว์น้ำทะเลทั่วไปได้ การพัฒนากำลังผลิตจึงมีน้อยจึงไม่แปลกที่พบว่าบริการสินเชื่อบนระบบไม่ว่าธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ไม่เคยถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการผลิต การใช้ประโยชน์ของประมงพื้นบ้าน ประมงพื้นบ้านจึงแทบไม่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการจากสถาบันการเงินเลย

2. สภาพทั่วไปของตำบลท่าศาลา

ตำบลท่าศาลา ตั้งอยู่ริมทะเลอ่าวไทย เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช และตำบลท่าศาลาเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอท่าศาลา ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ต.ท่าศาลา พื้นที่ทั้งหมดของ ต.ท่าศาลา มี 16,684 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียงดังนี้ (ภาพที่ 1,2)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต. ท่าจีน อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ. เมือง จ. นครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต. ไทยบุรี และ ต. โพธิ์ทอง อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช

การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลท่าศาลาแบ่งการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน คือ (ภาพที่ 3)

หมู่ที่ 1 ชื่อบ้านท่าศาลา

หมู่ที่ 2 ชื่อบ้านเตาหม้อ

หมู่ที่ 3 ชื่อบ้านนางตรา

หมู่ที่ 4 ชื่อบ้านท่าสูงบน

หมู่ที่ 5 ชื่อบ้านในถุ้ง

หมู่ที่ 6 ชื่อบ้านสระบัว

หมู่ที่ 7 ชื่อบ้านหน้าทับ

หมู่ที่ 8 ชื่อบ้านปากน้ำใหม่

หมู่ที่ 9 ชื่อบ้านด่านภาษี

หมู่ที่ 10 ชื่อบ้านบ่อนนท

หมู่ที่ 11 ชื่อบ้านฝายท่า

หมู่ที่ 12 ชื่อบ้านในไร่

หมู่ที่ 13 ชื่อบ้านในไร่

หมู่ที่ 14 ชื่อบ้านแหลม

หมู่ที่ 15 ชื่อบ้านบางตง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

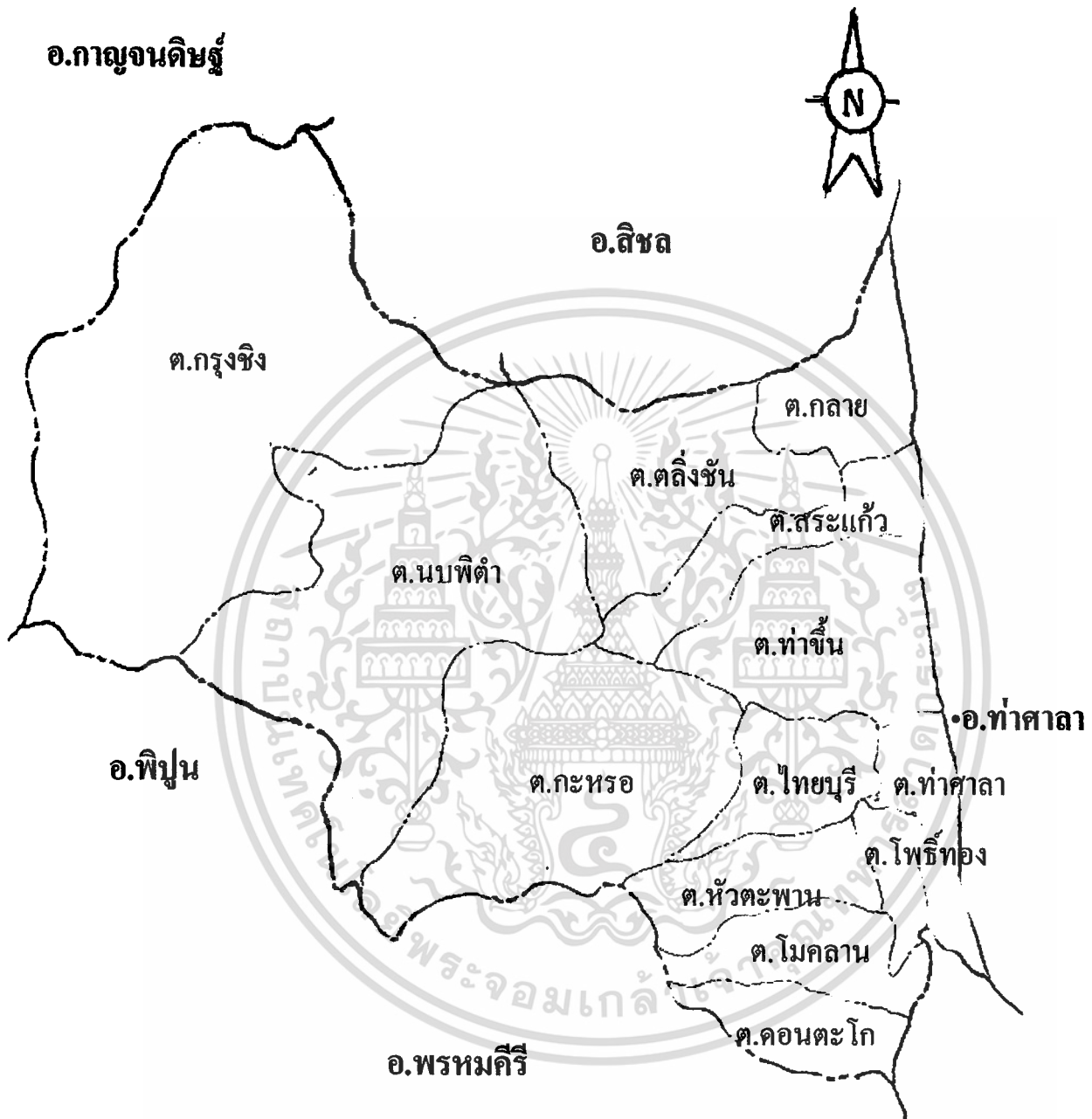
การคมนาคม

ตำบลท่าศาลา มีการคมนาคมทางรถยนต์ที่สะดวกโดยมีถนนลาดยางสายเอเชีย 1 สาย จากอำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช และอำเภอสิชล จ.นครศรีธรรมราช และมีถนนติดต่อระหว่างหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน สามารถใช้การได้ตลอดปี ปัญหาในการขนส่งปัจจัยการผลิตและผลผลิตจึงน้อยมาก

ประวัติการพัฒนาการเกษตรของตำบลท่าศาลา

ตำบลท่าศาลาเดิมตั้งอยู่ริมคลองท่าศาลา ซึ่งเป็นคลองเล็กแยกจากคลองท่าสูงและเป็นท่าจอดเรือสินค้าจากต่างเมือง ที่ท่าเรือมีศาลาพักร้อนปลูกอยู่ 1 หลัง เดิมเป็นศาลชั่วคราวปัจจุบันได้สร้างศาลาคอนกรีตเป็นพื้นคอนกรีตหลังคามุงกระเบื้อง ชาวบ้านเรียกว่า “ศาลาน้ำ” ตั้งอยู่ริมคลองท่าศาลา ใกล้กับท่าจอดเรือสมัยก่อนประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านประมง และรับจ้างขนของจากท่าเรือและต่อมาท่าจอดเรือสินค้าเกิดเป็นสันดอนขึ้นมาทำให้คลองตื้นเขินเรือสินค้าเข้ามาจอดทำไม่ได้ ราษฎรจึงทำสวนมะพร้าว เพราะลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินทรายและในที่ราบลุ่มก็ทำนา และในปัจจุบันบริเวณริมฝั่งทะเลราษฎรได้มีการทำนาุ้ง สำหรับเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

ภาพที่ 2 แสดงที่ตั้งและอาณาเขต ของ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช.

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร,(2535.ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 แสดงอาณาเขตหมู่บ้านใน ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช.

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา,(2543)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทางกายภาพ

- ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลท่าศาลา ตั้งอยู่ในโซนร้อนแต่เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลมีลมบก ลมทะเลพัดผ่านตลอดปี จึงทำให้อากาศอบอุ่นสบายไม่หนาวจัดและไม่ร้อนจัด มีฝนตกเกือบ ตลอดปี ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – มกราคม มีลมมรสุมตะวันตกและตะวันออก

- ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนของตำบลท่าศาลา ที่ตกมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนที่วัด ได้ในวันที่ฝนตกสูงสุด 297.5 มม.

- ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศของตำบลท่าศาลา เป็นที่ราบลุ่มจากระดับน้ำทะเล 0-20 เมตร ส่วนที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำสวนมะพร้าว ที่บริเวณริมทะเลอ่าวไทยมีหาดสวยงาม ยาวประมาณ 20 กิโลเมตร ใช้เป็นที่ท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ และมีการประกอบอาชีพประมง พื้นบ้าน

- ลักษณะของดิน

ลักษณะดินตำบลท่าศาลาเป็นพื้นที่ราบลุ่มส่วนใหญ่เป็นดินทรายเป็นพื้นที่ปลูกมะพร้าว และบริเวณที่ราบลุ่มลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย เป็นพื้นที่ใช้ปลูกข้าว

การถือครองพื้นที่ทำการเกษตร

พื้นที่ถือครองทั้งหมดของตำบลท่าศาลา มีจำนวน 26.38 ตารางกิโลเมตร หรือ 16,664.35 ไร่เป็นพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด พื้นที่ปลูกข้าว 4,837 ไร่ พื้นที่ปลูกมะพร้าว 8,500 ไร่ พื้นที่ปลูกมะม่วงหิมพานต์ 43 ไร่ และพื้นที่ปลูกพืชไร่และพืชผัก 55 ไร่ และมีการเลี้ยงสัตว์ แบบรายย่อย

การตั้งถิ่นฐาน

ประชากรในตำบลท่าศาลาตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มต่อมาเมื่อมีการคมนาคมสะดวกขึ้น และมีประชากรมากขึ้นการตั้งบ้านเรือนกระจายตามแนวเส้นทางคมนาคมแต่ส่วนใหญ่จะปลูกบ้าน อยู่ในสวนที่ทำกิน

ประชากร

ประชากรในตำบลท่าศาลามีทั้งหมด 7,424 ครัวเรือน เป็นชาย 14,585 คน เป็นหญิง 14,805 คน

ตารางที่ 1 ประชากรตำบลท่าศาลา

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ประชากร		รวม
		ชาย	หญิง	
1	1310	1,516	1,652	3,168
2	358	767	735	1,502
3	742	941	963	1,904
4	447	1,175	1,188	2,363
5	817	1,982	2,026	4,008
6	729	1,671	1,718	3,389
7	350	898	847	1,745
8	179	480	445	925
9	219	476	473	949
10	242	494	537	1,031
11	393	791	745	1,536
12	369	550	608	1,158
13	453	938	939	1,877
14	448	1,107	1,111	2,281
15	368	799	818	1,617
รวม	7,424	14,585	14,805	29,390

ที่มา : อำเภอท่าศาลา,(2543)

การบริการด้านสาธารณสุข

การบริการด้านสาธารณสุขของตำบลท่าศาลา อยู่ในเกณฑ์ดีราษฎรสามารถรับข่าวสารเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะการกระจายข่าววิทยุ โทรทัศน์ หรือจากที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และศูนย์เกษตรประจำตำบล จึงง่ายในการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมการเกษตรด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกอบอาชีพ

เกษตรกรในตำบลท่าศาลามากกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมดประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำสวนมะพร้าว ทำการประมง ค้าขาย และรับจ้าง

แหล่งเงินทุน

เกษตรกรของตำบลท่าศาลาส่วนใหญ่กู้ยืมจากญาติพี่น้องและพ่อค้า หรือธนาคารพาณิชย์ แต่บางส่วนเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรและ ธกส. จึงสามารถยืมเงินลงทุนจากแหล่งดังกล่าวได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2535.ก)

การทำประมงของอำเภอท่าศาลา

การประมงในอำเภอท่าศาลามีทั้งการประมงน้ำจืด การประมงน้ำเค็ม เนื่องจากอำเภอท่าศาลามีพื้นที่ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย

- การประมงทะเล ประชาชนในอำเภอท่าศาลามีการประกอบอาชีพทางด้านประมงน้ำเค็มจำนวน 7,573 คน 1,410 ครัวเรือน

เรือประมงขนาดใหญ่ 1,435 ลำ

เรืออวนลาก 921 ลำ

เรืออวนลอย 514 ลำ

อำเภอท่าศาลาเก็บค่าอากรการประมงได้ประมาณปีละ 72,690 บาท

- การประมงน้ำจืด ในพื้นที่เหมาะกับเกษตรกรเลี้ยงปลาน้ำจืด ส่วนมากเลี้ยงแบบธรรมชาติไม่ค่อยใช้วิชาการมากนัก

- การเลี้ยงกุ้ง เกษตรกรอยู่แถบชายฝั่งทะเลมีการทำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ และยังมีการทำฟาร์มเพาะฟักลูกกุ้ง อนุบาลลูกกุ้งวัยอ่อน ในกลุ่มนี้ฐานะค่อนข้างดี ใช้เงินลงทุนสูง (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2535.ข)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พงษ์พัฒน์ บุญชูวงศ์และกุลภา ขวัญมิ่ง(2536) ได้ศึกษาเศรษฐกิจการทำประมงพื้นบ้านบริเวณอ่าวปากพนัง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่สองอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ อำเภอเมืองและอำเภอปากพนัง จากการสำรวจในปี 2528 พบว่าจำนวนเรือประมงพื้นบ้านบริเวณอ่าวปากพนังมีจำนวนทั้งหมด 1,647 เป็นคริวเรือประมงที่ใช้เครื่องมืออวนลาก คานถ่างเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 23 ของ คริวเรือทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เรือประมงทำอวนลอยกุ้ง และขอปีก และเป็นที่น่าสนใจว่าเครื่องมือประมงที่ใช้จะแตกต่างกันระหว่างชาวประมงที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอปากพนัง กล่าวคือเครื่องมือประมงประเภทเคลื่อนที่ (อวนลากคานถ่าง) และเครื่องมือประจำที่ (ขอปีก) มีมากในเขตอำเภอเมืองแต่เครื่องมืออวนลอยกุ้งและอวนปลาหมึกมากในเขตอำเภอปากพนัง จากการสำรวจในปี 2533 ปรากฏว่าจำนวนคริวเรือประมงพื้นบ้านบริเวณอ่าวปากพนังลดลงเหลือ 1,467 คริวเรือ หรือลดลงร้อยละ 11 เนื่องจากชาวประมงพื้นบ้านบางส่วนหันมาเลี้ยงกุ้งทะเล และบางส่วนได้เลิกทำการประมง จำนวนคริวเรือที่ลดลงอย่างมากได้แก่ คริวเรือประมงอวนลากคานถ่าง และแร้วปู ซึ่งลดลงร้อยละ 70 และ 30 ตามลำดับ ในทางตรงกันข้ามคริวเรือประมงที่ทำขอปีก และอวนรุน กลับเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 32 และ 21 ตามลำดับ แหล่งทำการประมงพื้นบ้านในบริเวณอ่าวปากพนังมีพื้นที่ประมาณ 100,000 ไร่ เริ่มตั้งแต่ชายฝั่งตะวันตกของอ่าวซึ่งต่อเขตระหว่างอำเภอท่าศาลา และอำเภอเมือง จนถึงเขตอำเภอปากพนัง สิ้นสุดที่ปลายแหลมตะลุมพุก ฝั่งตะวันออกของอ่าวปากพนัง นอกจากนี้การทำประมงพื้นบ้านบางชนิดมีแหล่งทำการประมงอยู่ห่างฝั่งด้านตะวันออกของแหลมตะลุมพุก ที่สำคัญได้แก่ อวนลอยกุ้ง เครื่องมือประมงที่สำคัญบริเวณอ่าวปากพนังมี 6 ชนิด คือ อวนลากคานถ่าง อวนรุน อวนลอยกุ้ง อวนลอยปลากระบอก ขอปีก และแร้วปู ลักษณะเรือประมงพื้นบ้านในอ่าวปากพนังประมาณ 93% เป็นเรือยนต์หางยาว ขนาดเรือตามความยาวจะแตกต่างกันไปตามชนิดเครื่องมือประมงที่ใช้สำหรับเครื่องยนต์จะมีความแตกต่างกันไป แหล่งประมงอวนลอยค่อนข้างอยู่ห่างฝั่งจึงใช้เครื่องยนต์ดีเซล เรือประมงท้องที่อื่น ๆ ทำการประมงใกล้ ๆ ใช้เครื่องยนต์เบนซินเป็นหลัก เมื่อพิจารณากำลังเครื่องยนต์ที่มีกำลังสูงสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 58.7 กำลังม้า

ทิพย์สุคนธ์ พิมพ์พิมล(2543) ได้ศึกษาชาวประมงพื้นบ้านในบริเวณอ่าวละแม จำนวน 40 รายโดยทำการศึกษาสถานะการทำการประมงพื้นบ้านเมื่อเดือน พฤษภาคม 2542 พบว่า ชาวประมงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย(ร้อยละ 78)วุฒิการศึกษาสูงสุดที่พบคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แต่พบเพียงร้อยละ 5.6 ขณะที่ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา(ร้อยละ 75.6) อาชีพของชาวประมงเหล่านี้นอกจากจับปลาในทะเลเป็นอาชีพหลักแล้ว(ร้อยละ 54)ยังมีการประกอบอาชีพรอง ได้แก่การทำสวน(ร้อยละ 26)ส่วนที่เหลือได้แก่การรับจ้างและค้าขายสินค้าอุปโภคและบริโภคภายในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในหมู่บ้าน คราวเรือนส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกไม่มากนัก (3 –5 คนต่อครัวเรือน) ร้อยละ 68 ประสบการณ์ในการทำการประมงพบว่า มีตั้งแต่ 1 ปี จนถึง 40 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.76 ปี รายได้ของชาวประมงขึ้นอยู่กับระดับการลงแรงงานประมงและลักษณะของการทำการประมงตลอดจนสัตว์น้ำเป้าหมายที่จับได้จากการประมงแต่ละชนิดซึ่งมีราคาไม่เท่ากัน ดังนั้นรายได้จากการทำการประมงจากการสำรวจจึงแตกต่างกันตั้งแต่ 5,000– 150,000 บาท

ชนิดของเครื่องมือประมงที่ใช้มากที่สุดคือ อวนลอยคิดเป็นร้อยละ 34.88 สัตว์น้ำที่จับได้เป็นพวกปลู ปลา เครื่องมือที่นิยมใช้รองลงมาคืออวนปู ร้อยละ 32.56 ใช้จับปู สัตว์น้ำบางชนิดที่ว่ายเข้ามาติด ส่วนเครื่องมือประมงที่ใช้ น้อยที่สุดคืออวนรุน คิดเป็นร้อยละ 2.33 สัตว์น้ำที่จับได้ ได้แก่ ปลาไก่

ชนิดสัตว์น้ำที่จับได้มากที่สุดคือ ปลา คิดเป็นร้อยละ 78.30 ชนิดของปลาที่จับได้มากที่สุดคือปลาทุ รองลงมาคือปลาไก่ ปลากระโทงแทง ปลากระบอก ปลาแป้นและปลาเก๋า สัตว์น้ำที่จับได้รองลงมาคือปู ร้อยละ 12.07 หมึก ร้อยละ 8.86 และที่จับได้น้อยที่สุดคือกุ้งร้อยละ 0.76

ค่าใช้จ่ายในการออกทำการประมงส่วนใหญ่เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีราคาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 10.22 บาท/ลิตร จำนวนน้ำมันที่ใช้ต่อวันขึ้นอยู่กับขนาดของเรือ กำลังแรงม้า ระยะเวลาที่ใช้ในการทำการประมง และระยะทางที่ออกทำการประมง ค่าใช้จ่ายรองลงมาคือ ค่าน้ำแข็ง โดยเฉลี่ยคือ 52.50 บาท/วัน ค่าเหยื่อซึ่งใช้กับเครื่องมือประมงบางชนิด เช่นลอบปู เบ็ดราว นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าของใช้ส่วนตัว ค่าซาร์จแบตเตอรี่ ค่าถุง ค่าสายยาง ค่าซ่อมแซมและบำรุง ชาวประมงจะเสียค่าซ่อมแซมเรือเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี โดยมีราคาเฉลี่ยเท่ากับ 3,376.79 บาท/ครั้ง และเสียค่าซ่อมแซมเครื่องยนต์เรือโดยเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี โดยราคาเฉลี่ยเท่ากับ 1,113.89 บาท/ครั้ง

ปัญหาในการทำการประมง ปัญหาที่พบจากการสำรวจคือชาวประมงร้อยละ 28.09 ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงมีจำนวนไม่แน่นอนและปัญหาถูกรบกวนจากประมงชนิดอื่น ทำให้เกิดความเสียหาย สาเหตุจากเรืออวนรุน อวนลาก เข้ามาทำการประมงใกล้ชายฝั่ง ทำให้เครื่องมือประมงของชาวประมงขนาดเล็กเสียหายและยังมีปัญหาด้านราคาเครื่องมือที่แพงขึ้นทุกปี ปัญหาราคาน้ำมันที่มีราคาสูงขึ้น และปัญหาอื่น ๆ เช่นด้านเงินทุน ขโมย ราคาสัตว์น้ำ

ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาล ให้ช่วยในด้านราคาสัตว์น้ำให้มีราคาสูงขึ้นและคงที่ ให้ราคาน้ำมันถูกลง ความต้องการความช่วยเหลือในด้านเงินทุน ต้องการตั้งกองทุนให้ชาวประมงได้กู้ยืมไปใช้ในการประมง และให้มีเรือเร็วตรวจชายฝั่งเพื่อดูแลความปลอดภัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

(Research methodologies)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ ครั้วเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งมีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือหัวหน้าครั้วเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 25 เปอร์เซ็นต์ จากประชากรทั้งหมด 283 ครั้วเรือน ได้ขนาดตัวอย่าง 71 ครั้วเรือน จากหมู่บ้านที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน 8 หมู่บ้าน

ตารางที่ 2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	ครั้วเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1	10	บ้านบ่อนนท์	29	7
2	4	บ้านท่าสูงบน	30	8
3	9	บ้านด่านเกษิ	31	8
4	5	บ้านในลุ้ง	65	16
5	6	บ้านสระบัว	44	11
6	7	บ้านหน้าทับ	24	6
7	14	บ้านแหลม	38	10
8	8	บ้านปากน้ำใหม่	22	5
รวม			283	71

เครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การสร้างเครื่องมือขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการศึกษาจากการวิจัยเอกสารต่าง ๆ (document reserch) เช่นงานวิจัย เอกสารวิชาการ วารสาร เกี่ยวกับสภาพการทำการประมงพื้นบ้าน เครื่องมือเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์มีคำถามปลายเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(open – ended question) และคำถามปลายปิด (closed – ended question) ที่สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขนาดเครื่องมือประมง สัตว์น้ำที่จับได้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อคำนวณค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐาน สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ชนิดและขนาดของเครื่องมือประมงพื้นบ้าน

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยทางเลขคณิต (Mean) ใช้คำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่าง ๆ

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

กำหนดให้ \bar{X} = ผลรวมทั้งหมดของจำนวนข้อมูลที่ต้องการศึกษา

X = จำนวนข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

3. ค่าพิสัย (Range) ใช้คำนวณหาค่าของอัตราภาคชั้น

$$\text{ค่าพิสัย} = \text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}$$

ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

การศึกษาสภาพการทำประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ใช้เวลาศึกษาตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 - เดือนมีนาคม 2544 มีรายงานการปฏิบัติงานดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ตารางการปฏิบัติงานตามแผน (Schedule of Activities)

แผนการดำเนินงาน	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และการวางแผน	_____				
2. จัดทำโครงการศึกษา	_____				
3. การจัดทำแบบสอบถามและประเมินความเที่ยงตรง		_____			
4. เก็บข้อมูลภาคสนาม			_____		
5. ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูล				_____	
6. สรุปผลการศึกษา					_____
7. เขียนรายงานและจัดพิมพ์					_____

งบประมาณการศึกษา (Budgetary)

1. งบประมาณหาข้อมูลเพื่องานวิจัย	300	บาท
2. งบประมาณในการทำเครื่องมืองานวิจัย	250	บาท
3. งบประมาณในการเดินทาง	600	บาท
4. งบประมาณในการจัดทำเอกสาร	800	บาท
รวมงบประมาณทั้งหมด	1,950	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

(Result and Discussion)

จากการศึกษาสภาพการทำการประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งมีเขตพื้นที่ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย โดยการศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากชาวประมงพื้นบ้านจำนวน 71 ครัวเรือน ทำให้ทราบถึงสภาพการทำการประมงของชาวประมงพื้นบ้าน โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน (ตารางที่ 4)

เพศ

จากการศึกษาพบว่าชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็น 88.73% และ 11.27% ตามลำดับ

อายุ

อายุของชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่มีอายุ 30 – 44 ปี คิดเป็น 43.67% รองลงมาคืออายุ 45 – 56 ปี คิดเป็น 25.35% ถัดมาคืออายุ 15 – 29 ปี คิดเป็น 21.13% และอันดับสุดท้ายคืออายุ 60 – 74 ปี คิดเป็น 9.85% ส่วนอายุของชาวประมงสูงสุดเท่ากับ 73 ปี ต่ำสุดเท่ากับ 17 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 41 ปี

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็น 47.89% รองลงมาคือ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็น 26.76% ถัดมาคือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็น 9.86% ถัดมาคือ อื่น ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ศึกษาไม่จบเช่น เรียนได้แค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็น 7.14% อันดับต่อมาคือไม่ได้เรียนหนังสือคิดเป็น 5.64% และอันดับสุดท้ายคือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็น 2.81%

ศาสนา

ศาสนาของชาวประมงพื้นบ้านที่ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็น 94.36% ส่วนศาสนาพุทธมีอยู่ส่วนน้อย คิดเป็น 5.64%

สถานภาพ

สถานภาพของชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่สมรสแล้วคิดเป็น 83.10% และยังไม่สมรสคิดเป็น 16.90%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวของชาวประมงพื้นบ้านพบมากที่สุดคือ 2-5 คนคิดเป็น 50.70% รองลงมาคือ 6-9 คน คิดเป็น 39.44 % ต่อมาคือ 10-13 คน คิดเป็น 7.04% อันดับสุดท้ายคือ 14-17 คน คิดเป็น 2.82% สมาชิกในครอบครัวสูงสุด 15 คนและต่ำสุด 2 คน สมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 6 คน

อาชีพรอง

ชาวประมงพื้นบ้านที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรองคิดเป็น 51.29% ส่วนที่มีอาชีพรองอาชีพค้าขายมีปริมาณมากที่สุดคิดเป็น 25.64% รองลงมาคือรับจ้างคิดเป็น 14.11% อันดับต่อมาคือปลูกพืชคิดเป็น 3.84% ส่วนเลี้ยงสัตว์กับอื่นๆเช่นเผาถ่าน มีปริมาณเท่ากันคือ 2.56%

สภาพการทำงานประมง

สถานภาพการทำงานประมงส่วนใหญ่มีเครื่องมือเป็นของตนเอง คิดเป็น 84.50% รองลงมาคือเครื่องมือประมงของนายทุนลงแรงอย่างเดียวคิดเป็น 9.86% ซึ่งได้ผลตอบแทน 30% จากผลผลิต อันดับสุดท้ายคือเช่าเครื่องมือในการทำงานประมงคิดเป็น 5.64%

แรงงานในการทำงานประมง

แรงงานในการทำงานประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่ใช้แรงงาน 1-2 คน คิดเป็น 70.43% รองลงมาคือ 3-4 คน คิดเป็น 23.94 % อันดับสุดท้ายคือ 5-6 คน คิดเป็น 5.63% แรงงานที่ใช้สูงสุด 5 คนต่ำสุด 1คน แรงงานในการทำงานประมงโดยเฉลี่ย 2 คน

ประเภทของแรงงาน

แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือนมากกว่าการจ้างลูกจ้าง คิดเป็น 75.33% และ 24.67% ตามลำดับ

แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือใช้ทำการประมงส่วนใหญ่เป็นทุนของตนเองคิดเป็น 31.19% รองลงมาคือ จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็น 26.89% ถัดมาคือจากนายทุนคิดเป็น 22.58% อันดับต่อมาคือยืมจากญาติ คิดเป็น 18.27% อันดับสุดท้ายคืออื่นๆ ได้แก่พวกปล่อยเงินกู้คิดเป็น 1.07%

สถานภาพทางการเงิน

สถานภาพทางการเงินของชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่จะมีหนี้สินมากกว่าไม่มีคิดเป็น 76.05 และ 23.94 ตามลำดับ หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 34,000 บาท

ประสบการณ์ในการทำงานประมง

ประสบการณ์ในการทำงานประมงพบมากที่สุดคือ 10-19 ปี คิดเป็น 33.80% รองลงมาคือ 20-29 ปี คิดเป็น 28.17% ต่อมาคือ น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็น 18.30% อันดับต่อมาคือ 30-39 ปี คิดเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11.27% สดท้ายคือมากกว่า 40 ปี คิดเป็น 8.46% ประสบการณ์ในการทำการประมงพบสูงสุด 47 ปี และต่ำสุด 2 ปี ประสบการณ์ในการทำการประมงโดยเฉลี่ย 18 ปี

การรวมกลุ่มในการทำการประมง

ชาวประมงพื้นบ้านที่ทำการศึกษาคพบว่าไม่มีการรวมกลุ่มในการทำการประมง

การส่งเสริมจากรัฐ

การส่งเสริมจากภาครัฐนั้นส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการส่งเสริมคิดเป็น 77.46% ส่วนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดคิดเป็น 22.54%

ตารางที่ 4 แสดงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน

รายการ	จำนวน (N = 71)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	63	88.73
หญิง	8	11.27
2. อายุ		
17-30	15	21.13
31-44	31	43.67
45-58	18	25.35
69-73	7	9.85
อายุสูงสุด 73 ปี		
อายุต่ำสุด 17 ปี		
อายุเฉลี่ย 41 ปี		
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	4	5.64
จบ ป.4	34	47.89
จบ ป.6	19	26.76
จบ ม.3	7	9.86
จบ ม.6	2	2.81
อื่น ๆ (เรียนแต่ไม่จบ)	5	7.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=71)	ร้อยละ
4. ศาสนา		
พุทธ	4	5.64
อิสลาม	67	94.36
5. สถานภาพ		
โสด	12	16.90
สมรส	59	83.10
6. สมาชิกในครอบครัว (คน)		
2-5 คน	36	50.70
6-9 คน	28	39.44
10-13 คน	5	7.04
14-17 คน	2	2.82
สมาชิกสูงสุด 15 คน		
สมาชิกต่ำสุด 2 คน		
สมาชิกเฉลี่ย 6 คน		
7. อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 78)		
ปลูกพืช	3	3.84
เลี้ยงสัตว์	2	2.56
ค้าขาย	20	25.64
รับจ้าง	11	14.11
อื่น ๆ (เผ่าถ่าน)	2	2.56
ไม่มี	40	51.29
8. สภาพการทำงานประมง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีเครื่องมือประมงเป็นของตนเอง	60	84.50
เช่าเครื่องมือในการทำประมง	4	5.64
เครื่องมือประมงของนายทุน ลงแรงอย่างเดียว	7	9.86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 71)	ร้อยละ
9. แรงงานในการทำการประมง (คน)		
1-2 คน	50	70.43
3-4 คน	17	23.94
5-6 คน	4	5.63
แรงงานสูงสุด 5 คน		
แรงงานต่ำสุด 1 คน		
แรงงานเฉลี่ย 2 คน		
10.ประเภทของแรงงาน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(N=154)		
แรงงานในครัวเรือน	116	75.33
ลูกจ้าง	38	24.67
11.แหล่งเงินทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 93)		
ทุนของตนเอง	29	31.19
ญาติ	17	18.27
นายทุน	21	22.58
ร.ก.ส.	25	26.89
อื่น ๆ (พวกปล่อยเงินกู้)	1	1.07
12. สถานภาพทางการเงิน		
มีหนี้สิน	54	76.06
ไม่มี	17	23.94
13. ประสบการณ์ในการทำการประมง (ปี)		
2- 10 ปี	13	18.30
11-19 ปี	24	33.80
20-28 ปี	20	28.17
29-37 ปี	8	11.27
38-47 ปี	6	8.46
ประสบการณ์สูงสุด 47 ปี		
ประสบการณ์ต่ำสุด 2 ปี		
ประสบการณ์เฉลี่ย 18 ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 71)	ร้อยละ
14. การรวมกลุ่มในการทำการประมง		
ไม่มี	71	100.00
15. การส่งเสริมจากทางรัฐ		
ด้านการตลาด	16	22.54
ไม่มี	55	77.46

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขนาดเครื่องมือประมงพื้นบ้านและสัตว์น้ำที่จับได้ ของชาวประมงพื้นบ้านในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งแสดงจำนวนของการทำการประมงพื้นบ้านแต่ละประเภทของชาวประมง (ตารางที่ 5, 6)

ชนิดเครื่องมือประมงพื้นบ้าน

จากการศึกษาพบว่าเครื่องมือประมงพื้นบ้านประเภทอวนลอยมีการทำการประมงมากที่สุด คิดเป็น 59.15% รองลงมาคือเครื่องมือประเภทเคลื่อนที่ได้แก่ อวนลากข้าง รุนหัว ระวังรุนเคย คิดเป็น 26.76% ถัดมาคือประเภทเครื่องมือประจำที่ ได้แก่ ลอบ โพงพาง จันดักปู คิดเป็น 14.09% และประเภทเบ็ด จากการสำรวจไม่พบการทำการประมงประเภทเบ็ดเป็นอาชีพหลัก

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนชนิดของเครื่องมือประมงพื้นบ้าน

ชนิดเครื่องมือประมงพื้นบ้าน	จำนวน (N = 71)	ร้อยละ
ประเภทของอวนลอย	43	59.15
ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่	18	26.76
ประเภทเบ็ด	0	0
ประเภทเครื่องมือประจำที่	10	14.09

ประเภทเรือ

เครื่องมือประมงพื้นบ้านประเภทอวนลอยเกือบทั้งหมดใช้ประกอบกับเรือหางยาวมีเครื่องคิดเป็น 97.68% และเรือหางยาวไม่มีเครื่องคิดเป็น 2.32% ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ เป็นเรือหางยาวมีเครื่องคิดเป็น 92.85% เป็นเรือที่ใช้ประกอบการทำประมงลากข้าง และรุนหัว ส่วนจำพวกระวังรุนเคย จะไม่ใช่เรือ และอื่น ๆ คิดเป็น 7.15% เป็นพวกเรือพายใช้ประกอบการเอ็กซอร์นเป็นเอ็กซอร์นที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมงแห ส่วนประเภทเครื่องมือประจำที่เป็นเรือหางยาวมีเครื่องใช้ประกอบกับการทำโพงพาง
 ครอบหมึก ครอบปลาไหลทะเลคิดเป็น 80% และเป็นเรือหางยาวไม่มีเครื่องใช้ประกอบการประมง
 ครอบปู คิดเป็น 10% และอื่น ๆ คิดเป็น 10% เป็นเรือพายขนาดเล็กใช้ประกอบการประมงจับดักปู
 ความยาวเรือ

ความยาวเรือที่ใช้ประกอบการประมงอวนลอยส่วนใหญ่มีความยาว 6 – 8 เมตร คิดเป็น
 65.12% อันดับรองลงมาคือค่าเท่ากันคือ น้อยกว่า 6 เมตร และยาว 9 – 10 เมตร คิดเป็น 16.28%
 อันดับสุดท้ายคือ ยาวมากกว่า 10 เมตร คิดเป็น 2.32% ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ส่วนใหญ่เป็น
 เรือขนาดใหญ่มีความยาวมากกว่า 10 เมตร คิดเป็น 57.14% รองลงมาคือยาว 9 – 10 เมตร คิด
 เป็น 28.58% ส่วนความยาวน้อยกว่า 6 เมตร กับความยาว 6 – 8 เมตร มีค่าเท่ากันคือคิดเป็น
 7.14% ประเภทเครื่องมือประจำส่วนใหญ่เป็นเรือขนาดกลางมีความยาว 6 – 8 เมตร คิดเป็น
 70% รองลงมาคือความยาวเรือน้อยกว่า 6 เมตร คิดเป็น 20% และความยาว 9 – 10 เมตร คิด
 เป็น 10%

ขนาดระวางบรรทุก

ขนาดระวางบรรทุกของเรือที่ใช้ทำการประมงอวนลอยเฉลี่ย 0.59 ตัน เรือที่ใช้ประกอบ
 เครื่องมือเคลื่อนที่ขนาดระวางเฉลี่ย 0.95 ตัน ส่วนเครื่องมือประจำที่ขนาดระวางเฉลี่ย 0.4 ตัน

ประเภทเครื่องยนต์

ประเภทเครื่องยนต์ที่ใช้ประกอบกับเรือในการทำการประมงประเภทอวนลอยพบว่าเป็น
 เครื่องยนต์เบนซินมากกว่าดีเซล คิดเป็น 57.15 และ 42.85 ตามลำดับ ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่
 เกือบทั้งหมดใช้เครื่องยนต์ดีเซลเพราะต้องใช้กำลังเครื่องยนต์มากในการทำการเกษตร คิดเป็น
 92.30% และเครื่องยนต์เบนซินคิดเป็น 7.70% ประเภทเครื่องมือประจำที่เป็นเครื่องยนต์เบนซิน
 มากกว่าเครื่องยนต์ดีเซล คิดเป็น 75% และ 25% ตามลำดับ

กำลังเครื่องยนต์

กำลังเครื่องยนต์ที่ใช้ประเภทอวนลอยใช้เครื่องเบนซินเป็นส่วนใหญ่มีกำลังเครื่องยนต์
 11 – 15 แรงม้า คิดเป็น 54.76% รองลงมาคือ มากกว่า 15 แรงม้าคิดเป็น 28.57% ถัดมาน้อย
 กว่า 5 แรงม้าคิดเป็น 9.53% และสุดท้ายคือ 6 – 10 แรงม้า คิดเป็น 7.14% ประเภทเครื่องมือ
 เคลื่อนที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลเป็นส่วนใหญ่และมีกำลังมากคือมากกว่า 15 แรงม้า คิดเป็น 61.54%
 รองลงมาคือ 6 – 10 แรงม้าคิดเป็น 30.76% และอันดับสุดท้าย 11 – 15 แรงม้า คิดเป็น 7.70%
 ประเภทเครื่องมือประจำที่ใช้เครื่องยนต์กำลัง 6 – 10 แรงม้า และ 11 – 15 แรงม้าในปริมาณเท่า
 กัน คือ 50%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้จากการทำการประมง

รายได้ในการทำการประมงพื้นบ้านประเภทอวนลอยมีรายได้เฉลี่ย 693 บาท ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่มีรายได้เฉลี่ย 1,014 บาท จะเห็นได้ว่าเครื่องมือประมงพื้นบ้านประเภทนี้มีรายได้สูงเนื่องจากมีกำลังการจับได้มาก แต่ต้องใช้งบจ่ายการผลิตคือน้ำมันทำให้ต้นทุนการผลิตสูงไปด้วย ประเภทเครื่องมือประจำที่มีรายได้เฉลี่ย 395 บาท รายได้จากการประมงไม่แน่นอนบางวันได้เยอะ บางวันไม่ได้อะไรเลยแต่ค่าใช้จ่ายในการทำการประมงนั้นคงที่

ค่าใช้จ่ายในการทำการประมง

การประมงพื้นบ้านประเภทอวนลอยมีค่าใช้จ่ายในการทำการประมงเฉลี่ย 393 บาท ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่มีค่าใช้จ่ายในการทำการประมง 823 บาท ประเภทเครื่องมือประจำที่มีรายจ่ายเฉลี่ย 280 บาท รายจ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าน้ำมัน และอื่นๆ เช่น ค่าน้ำแข็ง ค่าเช่าจเบตเตอร์รี

สัตว์น้ำที่จับ

สัตว์น้ำที่จับได้จากการประมงอวนลอยส่วนใหญ่เป็นปลาชนิดเป็น 64.06% เนื่องจากอวนลอยที่ทำการประมงส่วนใหญ่เป็นอวนลอยปลาทุ ร่องลงมาคืออวนลอยปูม้าผลผลิตปูคิดเป็น 23.44% ส่วนกุ้งคิดเป็น 7.82% และอื่นๆ ได้แก่ พวกกั้ง พวกหอย คิดเป็น 4.68% เครื่องมือประเภทเคลื่อนที่ผลผลิตจับได้มากที่สุดคือกั้ง จากเรือลากข้าง เรือรุนหัว และระวะระนเคอย คิดเป็น 38.29% ร่องลงมาคือ ปลา ปู ซึ่งได้ผลผลิตเท่ากันคือ 19.15% ถัดมาคือ อื่นๆ คิดเป็น 14.89% และอันดับสุดท้ายคือ หมึก คิดเป็น 8.52% ประเภทเครื่องมือประจำที่ผลผลิตมากที่สุดคือปู คิดเป็น 33.34% ได้มาจากจันปู และลอบปูส่วนใหญ่เป็นปูทะเลร่องลงมาจ่าพวกกั้ง คิดเป็น 26.67% ได้จากโพงพาง ถัดมาคือหมึกคิดเป็น 20% ได้จากลอบหมึก อันดับต่อมาคือ ปลา คิดเป็น 13.34% และสุดท้ายคืออื่น ๆ เช่น กั้ง และหอย คิดเป็น 6.66%

อายุการใช้งานของเครื่องมือประมง

อายุการใช้งานของเครื่องมือประมงพื้นบ้านประเภทอวนลอย ได้แก่ อวนลอยปลาทุ อวนลอยปูม้า มีอายุการใช้งานเฉลี่ย 6 เดือน ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ ได้แก่ อวนลาก อวนรุน ซึ่งจากลักษณะการทำการประมงต้องลากไปตามหน้าดินทำให้เสียหายได้มากอายุการใช้งานเฉลี่ย 1.3 เดือน ประเภทเครื่องมือประจำที่ ได้แก่พวกลอบต่าง ๆ จันคักปู และโพงพาง มีอายุการใช้งานเฉลี่ยนานที่สุดคือ 6.5 เดือน

การจำหน่ายผลผลิต

การจำหน่ายผลผลิตที่ทำการประมงที่ได้มา ชาวประมงพื้นบ้านประเภทอวนลอยมีการจำหน่ายผลผลิตเอง ขายนายทุน และขายพ่อค้าคนกลาง ในอัตราที่เท่ากันคือ 32.56% ส่วนอื่น ๆ 2.32% เป็นการแปรรูปก่อนการจำหน่าย ประเภทเครื่องมือที่ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เงินจากนายทุนในการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลงทุนเนื่องจากมีทุนสูง จึงถูกผูกขาดการซื้อโดยนายทุนเป็นส่วนใหญ่คิดเป็น 44.45% รองลงมาคือขายพ่อค้าคนกลาง 22.23% ส่วนขายเองและอื่นๆมีปริมาณเท่ากันคือ 16.66% ประเภทเครื่องมือประจำที่มีการจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางและขายผลผลิตเอง คิดเป็น 80 % และ 20% ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงลักษณะของเครื่องมือประมงพื้นบ้านแยกตามประเภท

รายการ	อวนลอย		เครื่องมือเคลื่อนที่		เครื่องมือประจำที่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทเรือ (ลำ)	43	100.00	14	100.00	10	100.00
เรือหางยาวมีเครื่อง	42	97.68	13	92.85	8	80.00
เรือหางยาวไม่มีเครื่อง	1	2.32	-	-	1	10.00
อื่นๆ (เรือพาย)	-	-	1	7.15	1	10.00
ความยาวเรือ (ลำ)	43	100.00	14	100.00	10	100.00
< 6 เมตร	7	16.28	1	7.14	2	20.00
6 – 8 เมตร	28	65.12	1	7.14	7	70.00
9 – 10 เมตร	7	16.28	4	28.58	1	10.00
> 10 เมตร	1	2.32	8	57.14	-	-
ขนาดระวางเรือเฉลี่ย (ตัน)	0.59		0.95		0.4	
ประเภทเครื่องยนต์ (เครื่อง)	42	100.00	13	100.00	8	100.00
เบนซิน	24	57.15	1	7.70	6	75.00
ดีเซล	18	42.85	12	92.30	2	25.00
กำลังเครื่องยนต์ (เครื่อง)	42	100.00	13	100.00	8	100.00
< 5 แรงม้า	4	9.53	-	-	-	-
6 – 10 แรงม้า	3	7.14	4	30.76	4	50.00
11 – 15 แรงม้า	23	54.76	1	7.70	4	50.00
> 15 แรงม้า	12	28.57	8	61.54	-	-
รายได้ในการทำการประมงเฉลี่ย (บาท/วัน)	693		1,014		395	
ค่าใช้จ่ายในการทำการประมงเฉลี่ย (บาท/วัน)	393		823		280	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตให้ละไปใช้ขอระโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	อวนลอย		เครื่องมือเคลื่อนที่		เครื่องมือประจำที่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สัตว์น้ำที่จับได้	64	100.00	47	100.00	15	100.00
ปลา	41	64.06	9	19.15	2	13.34
กุ้ง	5	7.82	18	38.29	4	26.67
ปู	15	23.44	9	19.15	5	33.33
หมึก	3	-	4	8.52	3	20.00
อื่น ๆ (หอย กุ้ง)	-	4.68	7	14.89	1	6.66
อายุการใช้งานของเครื่องมือประมง (เดือน)	6		1.3		6.5	
การจำหน่ายผลผลิต	43	100.00	18	100.00	10	100.00
จำหน่ายเอง	14	32.56	3	16.66	2	20.00
นายทุน	14	32.56	8	44.44	-	-
พ่อค้าคนกลาง	14	32.56	4	22.23	8	80.00
อื่น ๆ (แปรรูป)	1	2.32	3	16.67	-	-

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงของชาวประมงพื้นบ้าน ในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช (ตารางที่ 7)

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้าน ทำให้ทราบปัญหาที่ชาวประมงพื้นบ้านกำลังประสบและเดือดร้อน ได้แก่

ปัญหาเรือประมงพาณิชย์

ปัญหาเรือประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่เป็นปัญหาที่ชาวประมงพื้นบ้านกำลังเดือดร้อนและมีการชุมนุมเรียกร้องให้มีการแก้ไขคิดเป็น 37.97% ซึ่งปัญหานี้เกิดจาก เรืออวนลาก เรือลากคู่ เรือลากหอย จากต่างถิ่นลักลอบเข้ามาทำการประมงในเขต 3,000 เมตร ซึ่งเรือประมงพาณิชย์เหล่านี้มีเครื่องมือทันสมัย มีประสิทธิภาพในการจับสัตว์สูงทำให้สัตว์น้ำลดลงอย่างมาก และเรือขนาดใหญ่ยังทำลายหน้าดิน ทำให้น้ำขุ่น ทำลายแหล่งวางไข่ของสัตว์น้ำซึ่งทางชาวประมงพื้นบ้านได้ร้องขอให้เรือลาดตระเวนทางน้ำคอยตรวจจับ และให้ประกาศปิดอ่าวนครศรีธรรมราชตั้งแต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตอำเภอชนอมถึงเขตอำเภอปากพนังเป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม – พฤษภาคม เพื่อห้ามประมงพาณิชย์เข้ามาทำการประมง

ปัญหาราคาปัจจัยการผลิต

ปัญหาทางด้านปัจจัยการผลิตในการทำการประมงคิดเป็น 21.39% ซึ่งได้แก่ ปัญหาน้ำมันมีราคาแพง และราคาอวนที่ใช้ทำการประมงสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

ปัญหาราคาผลผลิต

ปัญหาราคาผลผลิตคิดเป็น 20.32% ผลผลิตทางการประมงก็เหมือนกับผลผลิตทางการเกษตรทั่วไปคือ ง่ายและราคาผลผลิตก็ต่ำและไม่แน่นอน ควรมีการประกันราคาหรือส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

ปัญหาเรือประมงต่างประเภท

ปัญหาเรือประมงต่างประเภทกันคิดเป็น 11.77% จากลักษณะการทำการประมงพื้นบ้านแต่ละประเภททำให้การทำการประมงมีการกระทบกระทั่งกันระหว่างกลุ่มทำการประมงเครื่องมือเคลื่อนที่กับกลุ่มอวนลอยและเครื่องมือประจำที่ เนื่องจากเครื่องมือเคลื่อนที่พวกอวนรุน และอวนลากข้าง ทำความเสียหายแก่เครื่องมืออวนลอยและพวกลอบต่าง ๆ ที่ทำการทำการวางเครื่องมือประมงไว้ ดังนั้นควรมีเครื่องหมายบอกตำแหน่งเครื่องมือประมงที่ชัดเจนและควรดูเครื่องหมายก่อนทำการประมง

ปัญหาด้านเงินทุน

ปัญหาด้านเงินทุนคิดเป็น 5.35% อาชีพประมงเป็นอาชีพที่ยากในการสะสมทุนเนื่องจากรายได้ไม่แน่นอนและระบบจ่ายเงินคืนของสถาบันทางการเงินไม่สอดคล้องกับอาชีพประมงทำให้ชาวประมงมักใช้บริการจากนายทุนหรือเจ้าแม่ซึ่งไม่คิดดอกเบี้ยแต่เป็นการผูกขาดการรับซื้อผลผลิตทางการประมงและหักเงินทุนที่ยืมไปจากผลผลิต

ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ คิดเป็น 3.20% ได้แก่ ปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่งทำให้ท่าจอดเรือเสียหาย ไม่มีท่าจอดเรือในช่วงมรสุมซึ่งชาวประมงพื้นบ้านได้ช่วยกันทำเขื่อนแต่ป้องกันไม่ได้มาก จึงอยากได้เขื่อนแบบถาวรช่วยกันน้ำกัดเซาะ ปัญหาขโมยที่มักแอบขโมยผลผลิตและเครื่องมือที่ใช้ในการทำการประมง

ตารางที่ 7 แสดงสภาพปัญหาในการทำการประมง

ปัญหาในการทำการประมง	จำนวน (N = 187)	ร้อยละ
เรือประมงพาณิชย์	71	37.97
เรือประมงต่างประเภทกัน	22	11.77
ราคาผลผลิต	38	20.32
ราคาปัจจัยการผลิต	40	21.39
เงินทุน	10	5.35
อื่นๆ(น้ำกัดเซาะตลิ่ง,ขโมย)	6	3.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

(Summary and Recommendation)

การศึกษาศภาพการทำการประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2543 ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ 3 ข้อ คือ

- 1) เพื่อศึกษาศภาพเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน
- 2) ศึกษาชนิดและขนาดของเครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ใช้ทำการประมง
- 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำประมงพื้นบ้าน

โดยการศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากชาวประมงพื้นบ้านจำนวน 71 ครัวเรือนซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นชาวประมงพื้นบ้านในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ที่มีเขตพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทยพบว่าเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 88.73 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 11.27 ชาวประมงพื้นบ้านอายุเฉลี่ย 41 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.67 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 45 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.35 ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 47.89 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 26.76 การนับถือศาสนาเกือบทั้งหมดเป็นอิสลามคิดเป็นร้อยละ 94.36 และศาสนาพุทธร้อยละ 5.64 สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 83.10 และยังไม่สมรสอยู่ร้อยละ 16.90 สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6 คน ด้านอาชีพรองส่วนใหญ่จะไม่มีคิดเป็นร้อยละ 51.29 ที่มีอาชีพรองส่วนใหญ่เป็นอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 25.64 รองลงมารับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 14.11 สภาพการทำการประมงส่วนใหญ่มีเครื่องมือประมงเป็นของตนเองคิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมาเป็นเครื่องมือของนายทุนลงแรงอย่างเด็ดข คิดเป็นร้อยละ 9.86 ซึ่งในการทำการประมงแบบนี้จะได้ผลตอบแทนทางการประมงจากนายทุนร้อยละ 20 แรงงานที่ใช้ในการทำการประมงเฉลี่ย 2 คน ประเภทของแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 75.33 และลูกจ้างร้อยละ 24.67 แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่เป็นของตนเองคิดเป็นร้อยละ 31.19 รองลงมาจากรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 26.89 และจากนายทุนร้อยละ 22.58 สภาพทางการเงินส่วนใหญ่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 76.06 โดยมีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 34,000 บาท ประสบการณ์ในการทำการประมงเฉลี่ย 18 ปี การรวมกลุ่มในการทำการประมงนั้นไม่มีเลย การส่งเสริมจากภาครัฐส่วนใหญ่ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 77.46 ส่วนที่ได้รับการส่งเสริมบ้างคือด้านการตลาดมีการจัดสร้างตลาดจำหน่าย
สินค้าประมงคิดเป็นร้อยละ 22.54

ชนิดประเภทขนาดเครื่องมือประเภทพื้นบ้าน และสัตว์น้ำที่จับได้

ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่ทำการประมงประเภทอวนลอยคิดเป็นร้อยละ 59.15 รองลง
มาคือประเภทเครื่องมือเครื่องที่คิดเป็นร้อยละ 26.76 และประเภทเครื่องมือประจำที่ร้อยละ 14.09
เครื่องมือประเภทอวนลอย

เครื่องมือประเภทอวนลอย ส่วนใหญ่เป็นเรือหางยาวมีเครื่องจำนวน 42 ลำ เรือหางยาว
ไม่มีเครื่องอีก 1 ลำ ความยาวเรือส่วนใหญ่ยาว 6 – 8 เมตร มีขนาดระวางเฉลี่ย 0.59 ตันกรอส
เครื่องยนต์ส่วนใหญ่ใช้เครื่องเบนซินคิดเป็นร้อยละ 57.15 และเครื่องดีเซลคิดเป็นร้อยละ
42.85 กำลังเครื่องยนต์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 11 – 15 แรงม้า คิดเป็นร้อยละ 54.76 รายได้เฉลี่ย
จากการทำการประมงคิดเป็น 693 บาท/วัน และมีค่าใช้จ่ายในการทำการประมงเฉลี่ย 393 บาท/วัน
สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่คือปลาคิดเป็นร้อยละ 64.06 รองลงมาคือปูคิดเป็นร้อยละ 23.44 อายุ
การใช้งานของอวนลอยเฉลี่ย 6 เดือน ผลผลิตจากการทำการประมงอวนลอยมีการจำหน่ายเอง
ขายให้นายทุน และขายพ่อค้าคนกลาง มีอัตราเท่ากันคือร้อยละ 32.56

เครื่องมือประเภทเคลื่อนที่

เครื่องมือประเภทเคลื่อนที่มี 18 ราย เป็นเรือหางยาวมีเครื่อง 13 ลำ เรือพาย 1 ลำ และ
ไม่ใช่เรือในการประกอบประมงอีก 4 ราย ได้แก่พวงกระวะรุนเคอย ส่วนที่ใช้เรือหางยาวส่วน
ใหญ่เรือมีความยาวมากกว่า 10 เมตร คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาคือยาว 9-10 เมตร คิดเป็น
ร้อยละ 28.58 ขนาดระวางเฉลี่ย 0.95 ตัน ประเภทเครื่องยนต์ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดีเซลคิดเป็น
ร้อยละ 92.30 กำลังเครื่องยนต์ส่วนใหญ่มากกว่า 15 แรงม้า คิดเป็นร้อยละ 61.54 รายได้ในการ
ทำการประมงเฉลี่ย 1,014 บาท ค่าใช้จ่ายในการทำการประมงเฉลี่ย 823 บาท สัตว์น้ำที่จับได้
ส่วนใหญ่เป็นกุ้งคิดเป็นร้อยละ 38.29 รองลงมาคือปลาและปู คิดเป็นร้อยละ 19.15 เท่ากัน อายุ
การใช้งานเครื่องมือประเภทเคลื่อนที่ ได้แก่ อวนรุน อวนลากข้าง และระวะรุนเคอย อายุการใช้
งานเฉลี่ย 1.3 เดือน การจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่จำหน่ายให้นายทุนคิดเป็นร้อยละ 44.44 รอง
ลงมาคือ พ่อค้าคนกลางคิดเป็นร้อยละ 22.23

เครื่องมือประเภทประจำที่

เครื่องมือประเภทประจำที่มี 10 ราย เป็นเรือหางยาวมีเครื่อง 8 ราย ไม่มีเครื่องยนต์ 1
ราย และเรือพาย 1 ราย เรือที่ใช้ส่วนมากมีความยาว 6 – 8 เมตร คิดเป็นร้อยละ 70 ขนาด
ระวางบรรทุกเฉลี่ย 0.4 ตัน เครื่องยนต์ส่วนใหญ่ใช้เครื่องเบนซินคิดเป็นร้อยละ 75 และเครื่อง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดีเซลคิดเป็นร้อยละ 25 กำลังเครื่องยนต์อยู่ในช่วง 6 – 10 แรงม้า และ 11 – 15 แรงม้าคิดเป็น ร้อยละ 50 เท่ากัน รายได้เฉลี่ยในการทำการประมง 395 บาท และค่าใช้จ่ายในการทำการประมง 280 บาท สัตว์ที่ใช้จับได้ส่วนใหญ่เป็นปูคิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือกุ้งคิดเป็นร้อยละ 26.67 อายุการใช้งานของลอบ โพงพาง และจันตักปู เฉลี่ย 6.5 เดือน การจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่ ขายพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 80 และจำหน่ายเองร้อยละ 20

ปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้านที่สำคัญคือปัญหาเรือประมงพาณิชย์ที่ ลักลอบเข้าทำการประมงในเขต 3,000 เมตร ซึ่งส่งผลให้สัตว์น้ำลดลงอย่างมาก ปัญหาปัจจัยการผลิตคือน้ำมันราคาแพง ปัญหาราคาผลผลิตทางการประมงต่ำและไม่แน่นอน ปัญหาเรือประมงต่าง ประเภท ปัญหาด้านเงินทุน และปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่งทำลายท่าจอดเรือ ปัญหา ขโมย

ความต้องการความช่วยเหลือที่เร่งด่วนคือต้องการให้ประกาศปิดอ่าวนครศรีธรรมราช เพื่อให้เรือประมงพาณิชย์เข้าทำการประมง และมีเรือลาดตระเวนคอยตรวจจับ และการสร้างเขื่อน เพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะ ส่วนเรื่องปัญหาราคาน้ำมันนั้นหากแก้ไขไม่ได้ก็ควรมีการประกันราคาผล ผลิตการประมง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาสภาพการทำการประมงพื้นบ้านของชาวประมงในเขตพื้นที่ ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช พบว่าชาวประมงยังคงต้องการประกอบอาชีพประมงในท้องถิ่น ของตนเองต่อไป แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องการความมั่นคงในการดำรงชีวิต และจากแหล่งที่มา ของรายได้คือการจับสัตว์น้ำในทะเลอย่างเดียวซึ่งในขณะนี้กำลังได้รับผลกระทบจากการที่ ทรัพยากรลดน้อยลง ทำให้รายได้จากการประมงลดลง ผู้ทำการสำรวจจึงใคร่อยากเสนอแนะหน่วย งานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือและส่งเสริมคือ

1. ชาวประมงพื้นบ้านควรได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ดังนั้นควรให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆเพื่อการพัฒนาและการทำประมงให้มี ประสิทธิภาพ

2. กรมประมงควรส่งเสริมให้ชาวประมงเห็นความสำคัญและสนับสนุนการการจัดตั้ง กลุ่ม และกองทุนประมงหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มพ่อค้าและนายทุนมีบทบาทในการรับซื้อผลผลิตทางการประมง ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมด้านตลาดเพื่อชาวประมงสามารถจำหน่ายผลผลิตได้เอง

4. กรมประมงควรจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นแก่ชาวประมงพื้นบ้าน ด้านการประกอบอาชีพเสริม ได้แก่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบางชนิดที่เหมาะสมกับอ่าวนครศรีธรรมราช เช่น การเลี้ยงหอยนางรม

5. ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการพัฒนาเครื่องมือประมงพื้นบ้าน และจัดฝึกอบรมแก่ชาวประมงในการใช้เครื่องมือให้มีประสิทธิภาพยิ่งกว่าเดิม

6. กรมประมงทำการทดลองวิจัยเกี่ยวกับการทำประมงพื้นบ้าน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ชุมชน และสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ชาวประมงได้

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลของชาวประมงพื้นบ้าน

1. ผู้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลควรทำความเข้าใจกับชาวประมงพื้นบ้านก่อนเพื่อที่จะได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและแม่นยำ

2. ผู้เข้าไปทำการวิจัยควรทำการศึกษาสภาพพื้นที่ที่ทำการวิจัยเพื่อจะได้รับความสะดวกและประหยัดเวลามากยิ่งขึ้น

3. ผู้ทำการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาช่วงเวลาในการทำการประมง เพื่อหาเวลาที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง
(Literature Cited)

กรมประมง. 2521. กฎหมายเกี่ยวกับการประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2535. ก โครงการวางแผนพัฒนาระดับตำบล จ.นครศรีธรรมราช. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____ 2535. ข โครงการวางแผนพัฒนาระดับอำเภอ จ.นครศรีธรรมราช. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กองประมงทะเล. 2450. คำนิยามและการจำแนกเครื่องมือประมงไทย. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ทิพสุคนธ์ พิมพ์พิมล. 2543. "สถานะการทำประมงพื้นบ้านบริเวณอ่าวละแม." วารสารส่งเสริมและพัฒนา. 12(1):25-30.

เทพ เมนะเสวต. 2539. รายงานสัมมนาวิชาการเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับการประมงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วันที่ 20 กรกฎาคม 2539. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

บุญเลิศ ศาสก. 2530. การประมงในน่านน้ำไทย. สำนักฝ่ายฝึกอบรมศูนย์วิจัยพัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. พลพันธ์การพิมพ์. กรุงเทพฯ.

พงพัฒน์ บุญชูวงศ์ และกฤตา ขวัญมิ่ง. 2536. เศรษฐกิจการทำประมงพื้นบ้านบริเวณอ่าวปากพนัง. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

พงพัฒน์ บุญชูวงศ์ และชวนพิศ สิทธิมิ่ง. 2542. "รายงานการประมง การผลิตและเศรษฐกิจของสัตว์น้ำไทย. น. 25-30. ข่าวกรมประมง. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พูนสิน พาณิชย์สุข และยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร. 2528. "สรุปความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งในบริเวณอ่าวนครศรีธรรมราชเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง." เอกสารวิชาการ. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เลิศชาย ศิริชัย และคณะ. 2542. เรือบั้งไฟปลาตะกอกกับผลกระทบต่อทะเลและชุมชนประมงทะเลพื้นบ้าน. รายงานเสนอคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ. 15 พฤศจิกายน 2542 .
นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

วิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์.2539. ยุทธศาสตร์การประมงทะเลของไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล.วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

วีระวัฒน์ หงสกุล. 2521. การประมงของไทย. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ศูนย์วิจัยพัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. 2530. อนาคตประมงไทย. รายงานสัมมนา
ร่วมภาครัฐและเอกชน วันที่ 4-6 มิถุนายน 2530. พลพณิชการพิมพ์.กรุงเทพฯ.

ตำราญ ฤทธิรักษา และสุรพล วัฒนกุล.2542. รายงานการสำรวจการจับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมืออวน
รุนในอ่าวไทย. กองประมงทะเล. กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลทาสาลา. 2543 . แผนพัฒนา ต.ทาสาลา อ.ทาสาลา จ.นครศรีธรรมราช .
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

โสภาวรา มาชาตาเกะ. 2529. เครื่องมือประมงทะเลของไทย. สำนักฝ่ายฝึกอบรมศูนย์วิจัย
พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. พลพณิชการพิมพ์.กรุงเทพฯ.

อำเภอทาสาลา. 2543. สำมะโนประชากร ต.ทาสาลา อ.ทาสาลา จ. นครศรีธรรมราช. กรมการปก
ครอง . กระทรวงมหาดไทย .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การศึกษาสภาพการทำงานประมงพื้นบ้านของชาวประมงในพื้นที่
ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2543

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย (✓) หน้าข้อที่ท่านเลือก และเติมข้อมูลตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษา
 - () ไม่ได้เรียนหนังสือ
 - () จบ ป.4
 - () จบ ป.6
 - () จบ ม.3
 - () จบ ม.6
 - () อื่น ๆ (ระบุ)
4. ศาสนา
5. สถานภาพ
 - () โสด
 - () สมรส
 - () หย่าร้าง
 - () แยกกันอยู่
6. สมาชิกในครอบครัว คน
7. อาชีพรอง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () มี () ไม่มี
 - () ปลุกพืช
 - () เลี้ยงสัตว์
 - () ค้าขาย
 - () รับจ้าง
 - () อื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. สภาพการทำงานประมง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () มีเครื่องมือประมงเป็นของตนเอง
 () เช่าเครื่องมือในการทำประมง
 () เครื่องมือประมงของนายทุนลงแรงอย่างเดียว
 () อื่น ๆ (ระบุ)

กรณีเกี่ยวกับนายทุนมีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างไร.....

9. แรงงานในการทำประมง คน

10. ประเภทของแรงงาน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () แรงงานในครอบครัว.....คน
 () ลูกจ้าง.....คน
 () อื่น ๆ (ระบุ)

11. แหล่งเงินทุน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ทุนของตนเอง.....บาท
 () ญาติ.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี
 () นายทุน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี
 () ธกส.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี
 () อื่น ๆ (ระบุ)

12. สถานภาพทางการเงิน

- () มีหนี้สิน.....บาท
 () ไม่มี

13. ประสบการณ์ในการทำประมง ปี

14. การรวมกลุ่มในการทำประมง

- () มี (ระบุรูปแบบ).....
 () ไม่มี

15. ทางรัฐมีการส่งเสริมด้านใดบ้าง(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ตลาด
 () การแปรรูป
 () อื่นๆ (ระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับชนิด และขนาดเครื่องมือประมง สัตว์น้ำที่จับได้

1. ชนิดของเครื่องมือประมง

- () ประเภทของอวนลอย ระบุ
- () ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ ระบุ
- () ประเภทเบ็ด ระบุ
- () ประเภทเครื่องมือประจำที่ ระบุ

2. ประเภทเรือประมง

- () เรือหางยาวมีเครื่อง
- () เรือหางยาวไม่มีเครื่อง
- () อื่น ๆ (ระบุ)

3. ความยาวเรือ

- () น้อยกว่า 6 เมตร
- () 6-8 เมตร
- () 9-10 เมตร
- () มากกว่า 10 เมตร

4. ขนาดระวางบรรทุกของเรือ ตัน

5. ประเภทเครื่องยนต์

- () เบนซิน
- () ดีเซล

6. กำลังเครื่องยนต์

- () น้อยกว่า 5 แรงม้า
- () 6-10 แรงม้า
- () 11-15 แรงม้า
- () มากกว่า 15 แรงม้า

7. รายได้ในการทำงานประมง บาท

8. ค่าใช้จ่ายในการทำงานประมง บาท

9. สัตว์นำที่จับได้ในการทำการประมง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ปลา
 () กุ้ง
 () ปู
 () หมึก
 () อื่น ๆ (ระบุ)

10. อายุการใช้งานของเครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ท่านใช้ เดือน

11. การจำหน่ายผลผลิตจากการประมง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ขายเอง
 () ขายนายทุน
 () ขายพ่อค้าคนกลาง
 () อื่น ๆ (ระบุ)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้าน

1. ปัญหาและอุปสรรคในการทำการประมงพื้นบ้าน

.....

2. ท่านต้องการให้ทางรัฐช่วยเหลือด้านใดบ้าง

.....

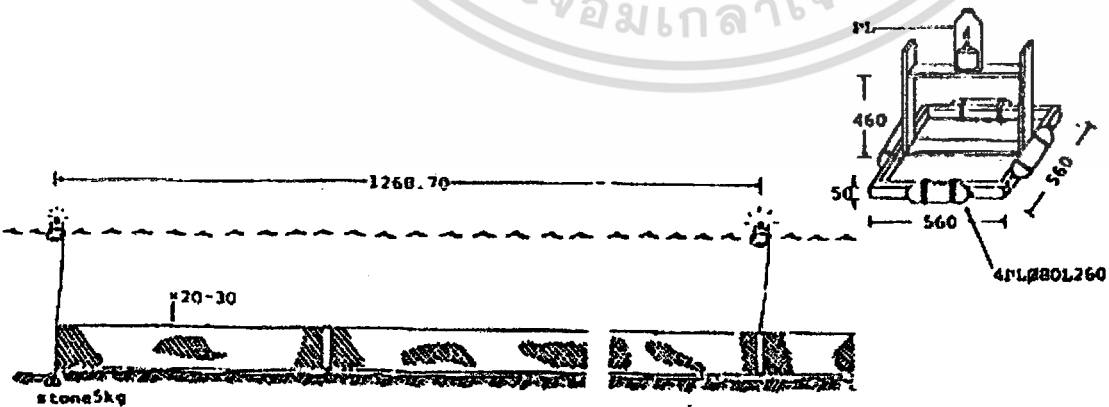
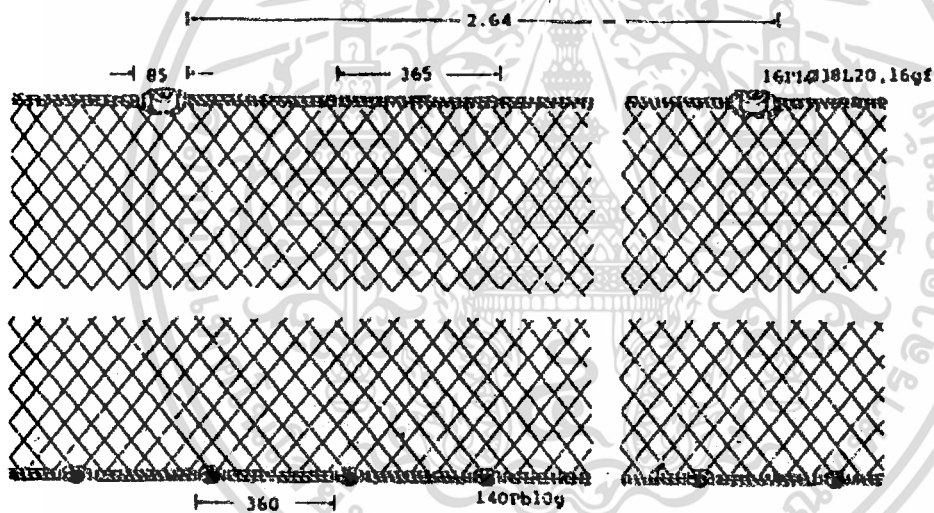
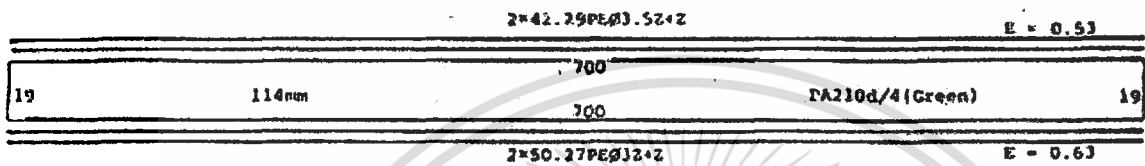
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 อวนลอยปูผ้า.

อวนลอย
อวนลอยหน้าหิน
ปูผ้า

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
ท่าศาลา
นครศรีธรรมราช

ที่มา: โอภาวารา มาชาตาเกะ,(2529)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

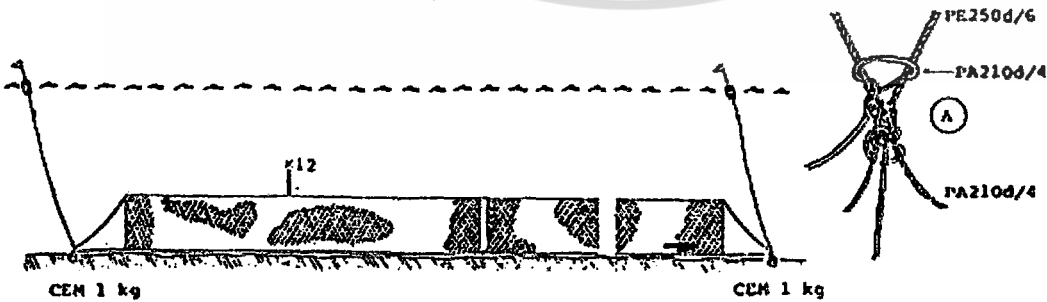
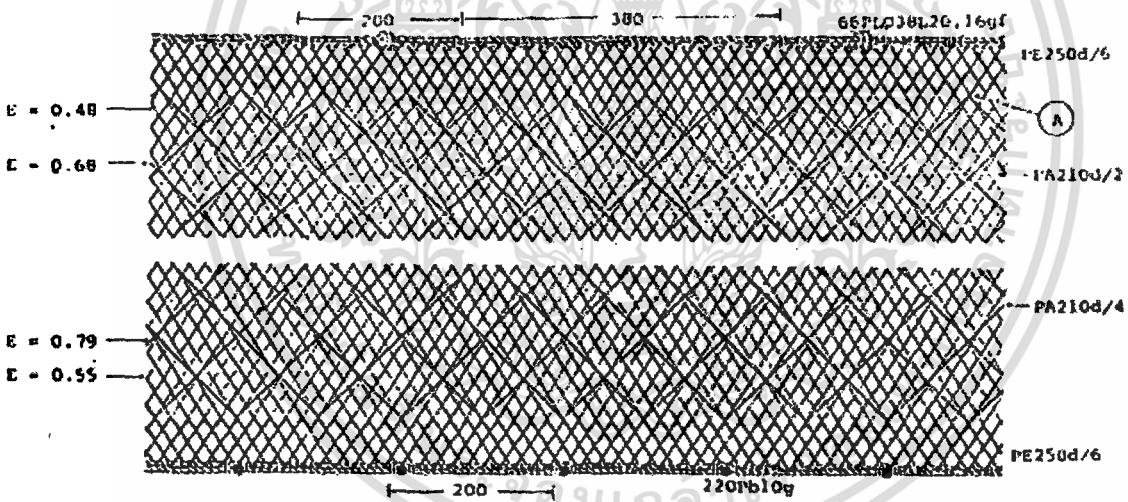
ภาพที่ 2 อวนลอยกุ้ง.

อวนลอย
อวนสามชั้น
ถุง

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
ท่าศาลา
นครศรีธรรมราช

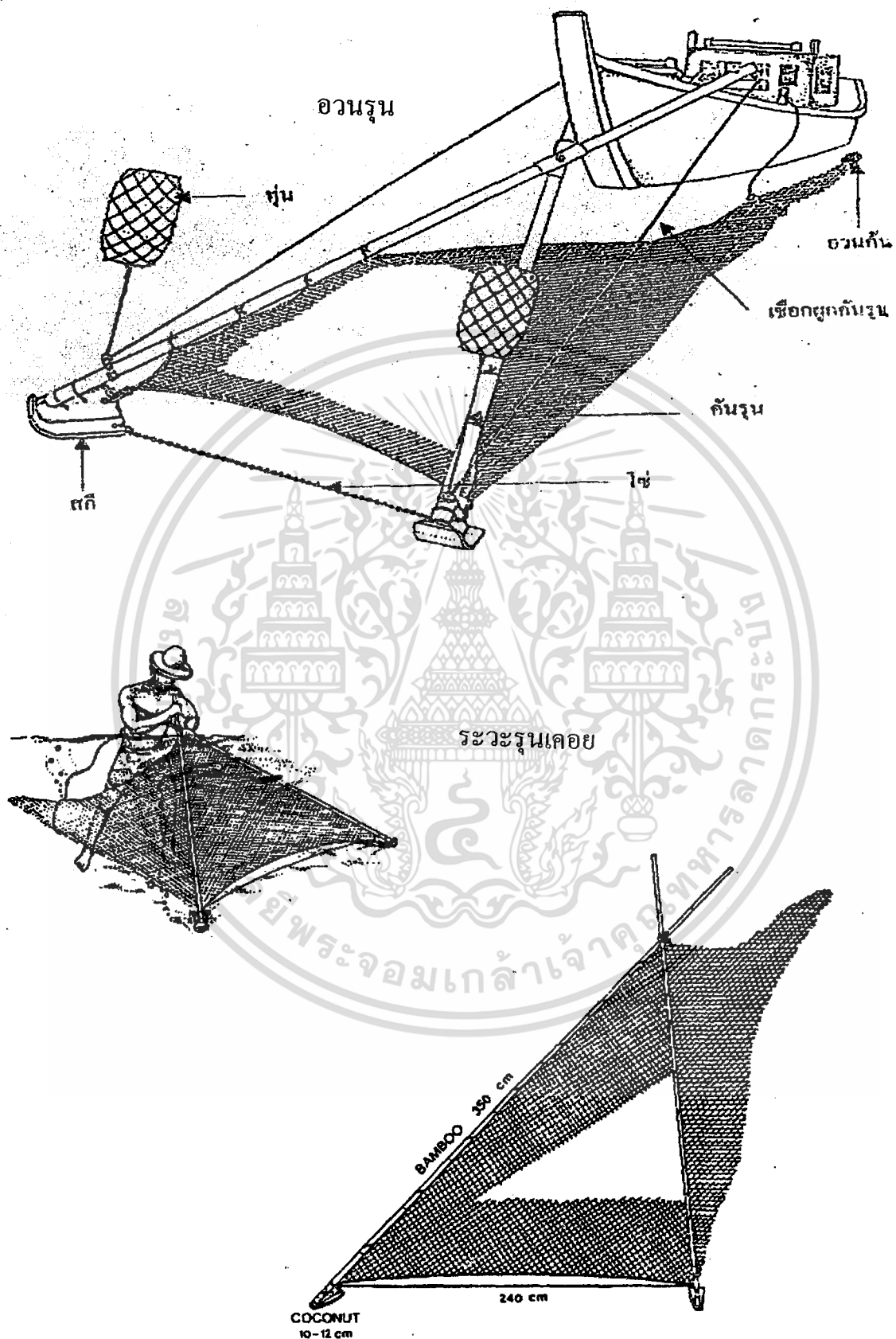
10%	140mm	400	PA210d/4(White)	10%	E = 0.68
	PE250d/6, 70mm	2x36.40m			E = 0.79
50	40mm	2000	PA210d/2(White)	50	E = 0.48
	PE250d/6, 70mm	2x44.30m			E = 0.55
10%	140mm	400	PA210d/4(White)	10%	E = 0.79

ที่มา : โอภาวารา มาชาติตาเกะ,(2529)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 เครื่องมือเคลื่อนที่.

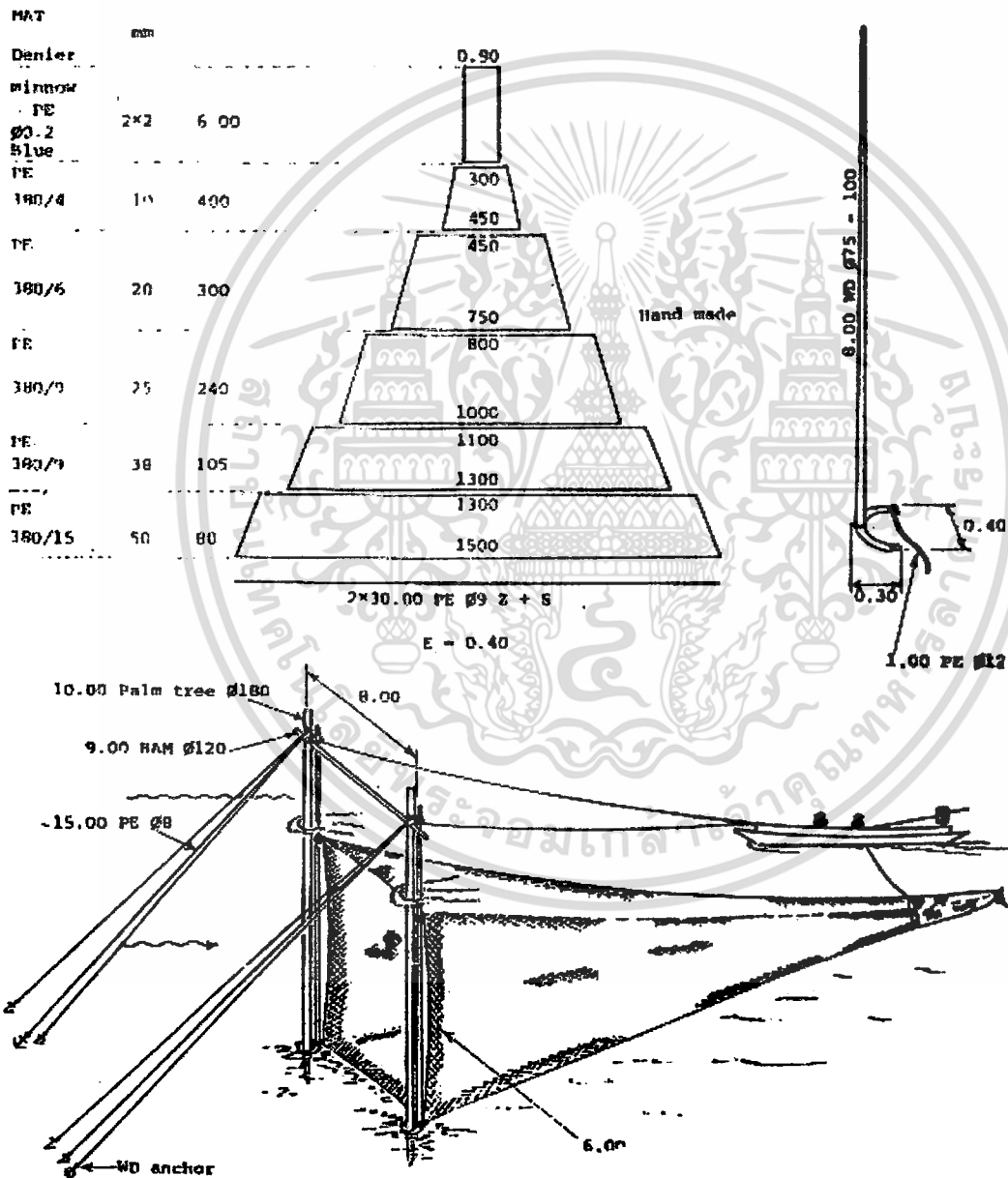
ที่มา : สำราญกฤทธิรักษาและสุรพลวิวัฒน์กุล,(2542) เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 โพงพาง.

ลอบ
โพงพาง
ดิ่ง ปลา เบ็ญจพรรณ

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
อำเภอเมือง
สงขลา

ที่มา : โอภาวารา มาชาติตาเกะ, (2529)

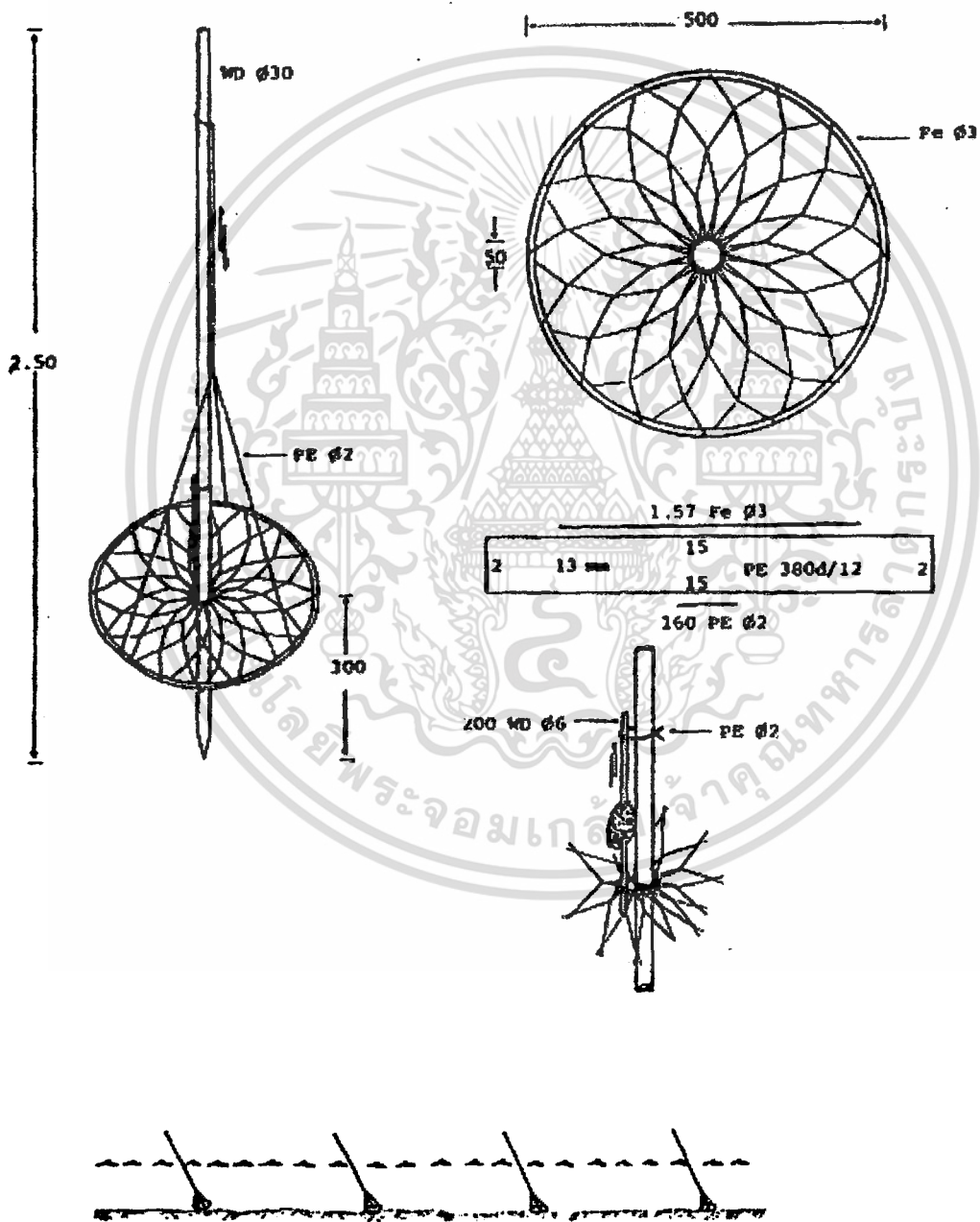
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 แร้วปูหรือจันดักปู.

อวนยก
แร้วปู
ทะเล เล็ก

เรือประมง
ความยาว ๓-๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๑-๓ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
ปากน้ำชุมพร
ชุมพร

ที่มา: โอภาวารา มาชาตาเกะ,(2529)

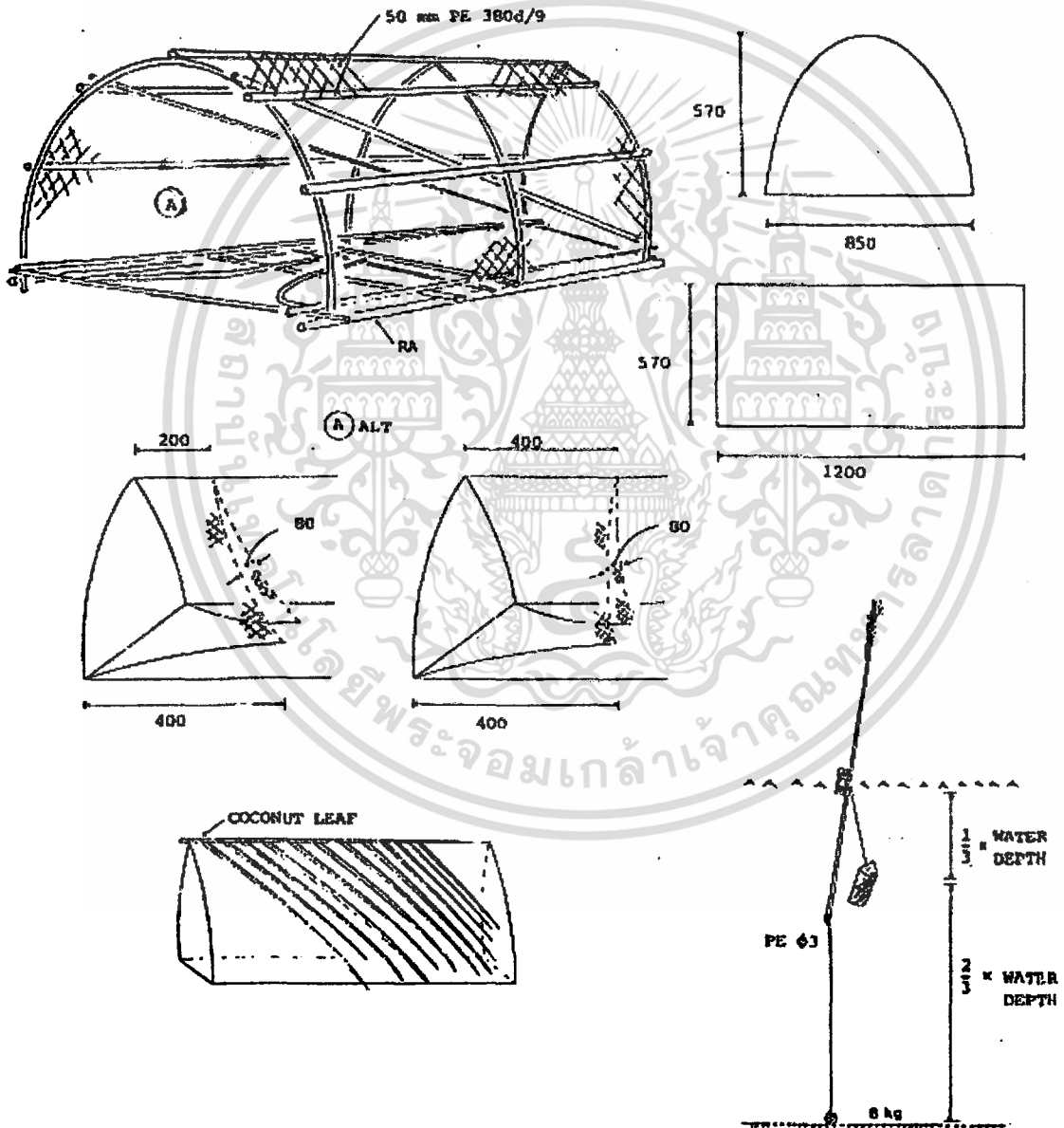
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 ลอบหมึก.

ลอบ
ลอบหมึก
หมึกหอม

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๑๖ แรงม้า

สถานที่
ดงกระเบน
จันทบุรี

ที่มา : โอภาวรา มาชาตาเกะ,(2529)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้